Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 2 1/2 πέννες.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐτὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὰς 100. Ἑξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ἄλλων ἐν γένει κῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος | *Ἀθῆναι 25 Ἰουλίου 1931* | *Ἔτος 58ον.—Ἀριθ. 34*

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ ΤΟΥ ΤΟΛΣΤΟΪ

Ὁ Λέων Τολστόϊ, ὁ μεγάλος Ρῶσος συγγραφέας, ποὺ τόσα διηγήματά του διαβάσατε, ἦταν ἀρχοντόπουλο. Τὰ δέκα πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του τὰ πέρασε στὴν ἐξοχή, στὸ πατρικό του χτῆμα.

Τί εὐτυχισμένος ποὺ ἦταν τότε! Πόσα παιγνίδια δὲν ἔπαιζε μὲ τὸν ἀδερφό του, τὴν ἀδερφή του καὶ τοὺς ἄλλους συντρόφους του! Θυμόταν συχνὰ κατόπι τὰ πανύψηλα δέντρα ποὺ τόσα χρόνια εἶχαν ζήσει, καὶ τὰ νερὰ τῆς λίμνης τὰ ἥσυχα καὶ βαθιά. Τί παιγνιδίσματα ποὺ ἔκαναν καθρεφτιζόμενα κεῖ-μέσα τὰ κλαδιὰ τῶν δέντρων! Τί ἐλαφρὰ ποὺ ἔπλεαν ἐπάνω στὰ νερὰ τὰ ξερὰ φύλλα τὰ πολύχρωμα!

Ἀγαποῦσαν πολὺ τὸ χωριό τους καὶ τὰ τρία ἀδέρφια. Μὰ ὁ Λέων, ὁ μικρότερος, τ' ἀγαποῦσε περισσότερο. Ξαπλωμένος ὧρες ὁλόκληρες ἐπάνω στὴ χλόη, κοίταζε ὁλόγυρά του εὐτυχισμένος. Ἄκουε τὰ πουλιὰ ποὺ κελαδοῦσαν, παρακολουθοῦσε τὶς πεταλούδες ποὺ πετοῦσαν βιαστικὰ ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι, κι' ἀποκοιμιόταν συχνὰ ἐνῶ τὸ δροσερὸ ἀεράκι τοῦ χάϊδευε τὸ πρόσωπο.

Ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν ἐξοχὴ μεγάλωνε ὅσο τὰ χρόνια περνοῦσαν.

Μεγάλος πιά, συνήθιζε συχνὰ νὰ λέῃ καὶ νὰ γράφῃ: «***Ἐλᾶτε ἔξω στὴν ἐξοχή, κοντὰ στὴ φύση, αὐτὴ θὰ σᾶς κάνῃ εὐτυχισμένους!***»

Λυπήθηκε λοιπὸν πολύ, ὅταν στὰ δέκα του χρόνια, ἀναγκάστηκε ν' ἀφήσῃ τὸ χωριὸ καὶ νὰ πάῃ στὴ Μόσχα. Εἶχε πιὰ μεγαλώσει κι' ἔπρεπε νὰ μάθῃ γράμματα. Νὰ σπουδάσῃ στὰ σωστά.

Σιγὰ-σιγὰ ὅμως συνήθισε στὴ νέα αὐτὴ ζωή. Τοῦ ἄρεσε ἐκεῖ τὸ σπίτι τῆς γιαγιᾶς του, ποὺ ἦταν πιὸ πλούσιο καὶ πιὸ ὄμορφο ἀπὸ τὸ πατρικό του. Τὴν ἡμέρα μάλιστα ποὺ ὁ ράφτης τοῦφερε τὴν καινούργια του φορεσιά,— ἕνα κανελλὶ σακκάκι μὲ χρυσὰ κουμπιὰ κι' ἕνα μακρὺ παντελόνι μαῦρο, — καταχάρηκε. Ἐπιτέλους εἶχε ἀποχτήσει κι' αὐ-

ΤΟ ΝΕΟ ΣΚΥΛΙ ΤΟΥ ΚΥΝΗΓΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ ΠΟΛΛΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

1.—Ἡ Θεωρία

Ὁ κυνηγὸς γυμνάζει τὸ νέο του σκύλο μ' ἕνα παπούτσι: Τοῦ τὸ πετᾶ μακριὰ καὶ τὸν μαθαίνει, μὲ τὸ πρόσταγμα «πάρ' το!» νὰ τρέχῃ καὶ νὰ τοῦ τὸ φέρνῃ.

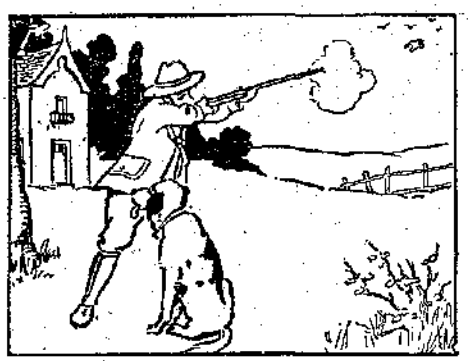

2.—Ἡ Πρᾶξις

Στὸ κυνήγι γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὸ νέο σκυλὶ τὸ γυμνασμένο... Ὁ κυνηγὸς σκοτώνει ἕνα πουλὶ καὶ μὲ πεποίθηση φωνάζει στὸ σκυλί του: «Πάρ' το!»

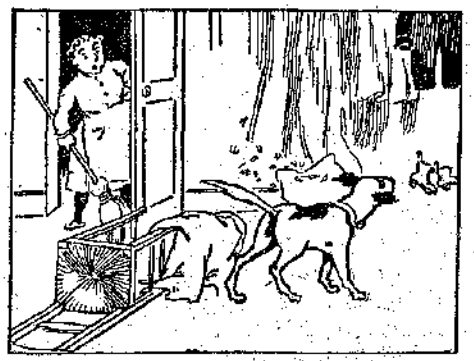

3.— Τὸ ἀπρόοπτο ἀποτέλεσμα

Τὸ σκυλὶ τρέχει, μυρίζεται, ὁρμᾶ μέσα σ' ἕνα χωριατόσπιτο ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντά, ἁρπάζει ἕνα ζευγάρι παπούτσια καὶ τὰ φέρνει τρέχοντας στὸν κυνηγό!

(Ἀνακοίνωση τοῦ «Γεωργίου Ἀβέρωφ»)

τὸς μακριὰ πανταλόνια! Τί διαφορετικὰ ποὺ ἦταν τὰ ρούχα του στὴν ἐξοχή! Πλατιὰ καὶ κακοραμμένα!

Ἔτρεξε στὸν καθρέφτη. Δὲ χόρταινε νὰ κοιτάζῃ τὸν ἑαυτό του. Λίγο ἔλειψε νὰ τὸν βρῇ κι' ὄμορφο. Μα ἡ χαρά του ἄρχισε γρήγορα νὰ σβύνῃ, γιατὶ θυμήθηκε τί ἄκουγε ἀπὸ μικρός: "Ολοι ἔλεγαν πὼς ἦταν ἄσχημος. Εἶχε χαμηλὸ μέτωπο, μικρὰ μάτια, κι' ἔμοιαζε σὰ *Ρῶσσος χωρικός, μουζίκος. Τί διαφορετικὸς* ποὺ ἦταν ὁ ἀδερφός του! Κι' αὐτὰ πάλι τὰ μαλλιά του ποτὲ δὲν ἔστρωναν. Πάντα μιὰ τούφα ἀνυπόταχτη τοῦ πετιόταν στὴν κορυφή! Ἀπελπισία!

* * *

— Εἶσαι ἕτοιμος; τοῦ φώναξε τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἀπὸ μέσα ὁ παιδαγωγός του Κάρλ — ἕνας καλὸς γερμανὸς δάσκαλος, ποὺ εἶχαν στὸ σπίτι τους πολλὰ χρόνια καὶ τοὺς ἀγαποῦσε πολύ.

Βιάστηκε νὰ κατέβῃ κι' ἔφτασε μαζὶ μὲ τ' ἀδέλφια του καὶ τὸ δάσκαλο στὸ σαλόνι.

Ἐκεῖ βρῆκε τὸν πατέρα του, τὴ γιαγιά του κι' ἕναν παπά. Ὁ παπᾶς εἶχε βάλει τὸ πετραχήλι του καὶ διάβαζε εὐχή. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ γιαγιὰ εἶχε τὰ γενέθλιά της.

Ἅμα ἡ προσευχὴ τελείωσε, πλησίασαν τὴ γιαγιά. Ὁ καθένας εἶχε κι' ἀπ' ἕνα δῶρο νὰ τῆς προσφέρῃ. Πρῶτος προχώρησε ὁ δάσκαλος, ἔκανε μιὰ ὑπόκλιση καὶ τῆς ἔδωκε ἕνα ὡραῖο ξύλινο κουτί. Ἔπειτα ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ ἀδερφοῦ τοῦ Τολστόϊ. Πλησίασε μὲ θάρρος, φίλησε τὸ χέρι τῆς γιαγιᾶς καὶ πρόσφερε τὸ δῶρο του. Ἦταν μιὰ ἰχνογραφία.

Ὅσο πλησίαζε ἡ σειρά του, τόσο ὁ Λέων κρυβόταν πίσω ἀπὸ τὴν πλάτη τοῦ δασκάλου του. «Μὲ εἶχε πιάσει ἕνας φόβος! — διηγεῖται ὁ ἴδιος — καθὼς δειλιάζουμε στὶς ἐξετάσεις, ὅταν ἔρθει ἡ σειρά μας νὰ ποῦμε προφορικά.

— Ἔ, Λέον, δεῖξε καὶ σὺ τί ἔχεις, μοῦ εἶπε ὁ πατέρας μου. Τί κρύβεις ἐκεῖ; Εἶναι κουτὶ ἢ σχέδιο;

Τί νὰ κάνω; Πλησίασα κι' ἔδωκα στὴ γιαγιὰ ἕνα κομμάτι χαρτὶ ὅπου εἶχα γράψει μερικοὺς στίχους δικούς μου.

Περίμενα νὰ μὲ περιπαίξουν, νὰ μὲ μαλώσουν. Μὰ τίποτα. Ἀπεναντίας, ἡ γιαγιά, σὰν τοὺς διάβασε, μ' ἀγκάλιασε λέγοντας «χαριτωμένοι»! Καὶ σ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἄρεσαν οἱ στίχοι μου... Ἤμουν τόσο περήφανος ἐκείνη τὴν ἡμέρα!

Πάντα ὅμως δὲν πετύχαινα τὸ ἴδιο. Πολλὲς φορὲς δὲν εἶχα καλὰ μελετήσει τὰ μαθήματά μου κι' ἔπαιρνα κακοὺς βαθμούς. Ἡ Ἱστορία μάλιστα δὲν μοῦ ἄρεσε διόλου. Σ' αὐτὴ ἔπαιρνα τοὺς χειρότερους βαθμούς. Ὁ ἀδελφός μου ὁ Βλαδίμηρος ἦταν πιὸ ταχτικὸς κι' ἐπιμελὴς ἀπὸ μένα.

Μὰ τὰ χρόνια περνοῦσαν. Μεγάλωνα καὶ διορθωνόμουν. Δὲν ἔκανα πιὰ ἀταξίες, ὅπως σὰν ἤμουν μικρός. Ἄρχισα νὰ μελετῶ καλὰ τὰ μαθήματά μου. Πολλὲς φορὲς μάλιστα ἔβρισκα εὐχαρίστηση σ' αὐτά. Περίμενα τοὺς καθηγητές μου χωρὶς φόβο, κι' ὁ παιδαγωγός μου ἦταν εὐχαριστημένος μαζί μου. Ὅταν μ' ἐπαινοῦσε, ἔνοιωθα πὼς τὸν ἀγαποῦσα...»

* * *

Ὁ Τολστόϊ ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς διηγεῖται:

«Στὸ δωμάτιο τοῦ ἀδελφοῦ μου συναντοῦσα συχνὰ φίλους του. Καθόμουν σὲ μιὰ γωνιὰ κι' ἄκουγα τὶς συζητήσεις τους. Ἤθελα κι' ἐγὼ νὰ λάβω μέρος, νὰ τοὺς δείξω πὼς εἶμαι ἔξυπνος, πὼς νοιώθω κι' ἐγὼ κάτι τί. Μὰ δὲν μοῦ ἔδιναν καμμιὰ προσοχή. Ἐγώ, βλέπετε, ἤμουν μικρὸς κι' αὐτοὶ ἦταν φοιτηταί!..

Μὲ τὸν καιρὸ ἄρχισα νὰ ἔχω μεγάλα ὄνειρα. Εἶχα μάλιστα συμφωνήσει μὲ τὸ φίλο μου τὸ Δημήτρη νὰ διορθώσουμε ὅλα τὰ κακὰ τοῦ κόσμου. Πράμα ποὺ μᾶς φαινόταν εὐκολώτατο ἐκείνη τὴν ἐποχή.

Θέλησα ν' ἀρχίσω ἀπὸ τὸν ἑαυτό μου, γιατὶ ἔβλεπα πὼς εἶχα κι' ἐγὼ τὰ ἐλαττώματά μου. Ἀποφάσισα λοιπὸν νὰ γράψω σ' ἕνα τετράδιο τὰ καθήκοντά μου γιὰ νὰ ξέρω τί πρέπει νὰ κάνω κάθε μέρα. Μὰ τὴν ὥρα ἐκείνη δὲν ἔβρισκα τὸ χάρακα καὶ μουντζούρωσα τὸ χαρτί. Στὸ ἐξώφυλλο ἔγραψα: «Κανόνες τῆς ζωῆς μου». Μὰ τὰ γράμματα πῆγαν στραβά.

Ἀπελπίστηκα κι' ἔκρυψα τὸ τετράδιο... Ἔμενε ἄγραφο. Συχνὰ συλλογιζόμουν νὰ γράψω τὰ καθήκοντά μου, τὸ ἀνέβαλλα ὅμως πάντα.

Ὅταν ἔγινα δεκαέξη χρονῶν, ἄρχισα νὰ ἑτοιμάζουμαι γιὰ τὸ Πανεπιστήμιο.

Ἦταν ἄνοιξη. Οἱ δικοί μου, ὁ πατέρας καὶ τ' ἀδέρφια μου, εἶχαν φύγει γιὰ τὴν ἐποχή. Ἤμουν μόνος στὸ σπίτι μαζὶ μὲ τὸν παιδαγωγό μου. Οἱ καθηγητές μου ἐρχόταν κάθε μέρα γιὰ νὰ μὲ προγυμνάζουν.

Μελετοῦσα. Ἤθελα νὰ περάσω πρῶτος στὶς εἰσωγωγικὲς ἐξετάσεις.

Πολλὲς φορὲς ὅμως ξεχνιόμουν. Ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο ἐρχόταν οἱ ὄμορφες μυρωδιὲς τῆς ἄνοιξης. Κι' ἐγὼ ἔμενα ὧρες ὁλόκληρες μὲ τὰ χέρια κρεμασμένα χωρὶς νὰ διαβάζω. Ἄλλοτε σηκωνόμουν καὶ περπατοῦσα μέσα στὸ δωμάτιο γιὰ πολλὴ ὥρα. Τὴ νύχτα πάλι, ὅταν ξυπνοῦσα, πήγαινα μπρὸς στ' ἀνοιχτὸ παράθυρο κι' ἐκεῖ ξεχνιόμουν. Ἦταν ὅλα τόσο ὡραῖα ἔτσι σκεπασμένα μὲ τὸ φῶς τῆς σελήνης!

Εὐτυχῶς οἱ δάσκαλοί μου ἦταν αὐστηροὶ κι' ἐρχόνταν κάθε μέρα. Ἀναγκαζόμουν λοιπὸν νὰ μελετῶ καὶ νὰ προχωρῶ στὰ μαθήματά μου.

Ἔδωσα μὲ μεγάλη ἐπιτυχία τὶς ἐξετάσεις μου. Στὰ λατινικὰ μονάχα σκόνταψα κομμάτι....

Ἤμουν πιὰ φοιτητής...

Τί ὄνειρα! Συλλογιζόμουν μὲ χαρὰ τὴν καινούργια μου φοιτητικὴ στολή, τὴν ἄμαξά μου, τὸ ἰδιαίτερό μου δωμάτιο καί, ἐπάνω ἀπ' ὅλα, τὴν ἐλευθερία μου: Δὲν θὰ εἶχα πιὰ παιδαγωγὸ νὰ μ' ἐπιβλέπῃ. Ἤμουν μεγάλος, θὰ ἔκανα ὅ,τι ἤθελα!..»

(Ἀπόσπασμα) Ζ. Φ.

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΣΠΙΤΙ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Πρῶτα-πρῶτα σκαρφάλωσε τὴ μάντρα καὶ πήδησε στὸ δρόμο. Φοβήθηκε νὰ φύγῃ ἀπ' τὴ σιδερένια πόρτα γιατὶ εἶχε κουδουνάκι, κι' ὅταν τὴν ἄνοιγε, μποροῦσε νὰ τὸν προδώσῃ... Πέρασε τρέχοντας τὸ στενὸ δρομάκι καὶ βρέθηκε στὸν πλατὺ κάμπο. Πέρα στὸ βάθος, λουσμένο ἀπ' τὶς σκόρπιες ἡλιαχτίδες, ἔλαμπε μεγαλόπρεπα τ' ἄσπρο σπίτι. Ὅταν βρέθηκε μόνος του μέσ' στὴν ἐρημιά, κι' ὁ δροσερὸς ἄγεμος ἄρχισε νὰ τοῦ μαστιγώνῃ τὸ πρόσωπο, ἔνοιωσε ἕνα μυστικὸ φόβο. Μὰ ὕστερα τοῦρθε ἡ σκέψη πὼς τώρα πιὰ ἦταν «μεγάλος», πήγαινε καὶ στὸ σχολεῖο, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ φοβᾶται. Δοκίμασε νὰ σφυρίξῃ γιὰ νὰ πάρῃ θάρρος... Ἄλλος καϊμὸς κι' αὐτός! Δὲν τὰ κατάφερνε διόλου καλὰ μὲ τὸ σφύριγμα, μάζευε τὰ χειλάκια του, φύσαγε, ξεροφύσαγε, κοκκίνιζε, κιτρίνιζε, μὰ ἦχος δὲν ἔβγαινε κανένας... Μιὰ φορὰ δοκίμασε νὰ ρουφήξῃ τὸν ἀέρα καὶ τότε μπόρεσε νὰ βγάλῃ τὶς πρῶτες νότες ἀπ' τὸ

Φεγγαράκι μου λαμπρό,
φέγγε μου νὰ περπατῶ

Μὰ δὲν ἔμεινε ἱκανοποιημένος. Ὁ Γιάννης, ὁ μεγάλος του ἀδελφός, ποτὲ δὲ ρούφαγε τὸν ἀέρα γιὰ νὰ σφυρίξῃ· «αὐτὸ εἶναι ἀνάξιο γιὰ ἕνα σπουδαῖο σφυριχτή» ἔλεγε...

Ἔνοιωσε ἕνα αἴσθημα ταπεινότητας καὶ ντροπῆς, κι' ἔπαψε τὸ σφύριγμα. Τὸ μεγάλο ἄσπρο σπίτι ὅλο κι' ἐρχόταν πιὸ κοντά του. Μὰ τώρα ἔφτασε στὸ δυσκολώτερο μέρος τῆς ἐκστρατείας του. Ἕνα βαθύ, πλατὺ ρυάκι—μὰ θἄναι δέκα μέτρα, λογάριασε ὁ Παυλάκης (κι' ἂς μὴν ἦταν οὔτε δυό)—χώριζε τὸ ἄσπρο σπίτι ἀπὸ τὸν κάμπο. Πῶς νὰ τὸ περάσῃ;..Δὲν πρόσεξε πὼς σὲ ἀρκετὴ ἀπόσταση ἀπ' ἐκεῖ ποὺ στεκόταν, ἦταν ἕνα ξυλένιο γεφυράκι...Δοκίμασε μὲ τὸ πόδι του νὰ δῇ ἂν εἶναι πολὺ βαθύ... Ἀ!.. ὄχι καὶ τόσο... θὰ μπορέσῃ νὰ τὸ περέσῃ. Ἂν πατάῃ στὶς πέτρες ποὺ ἦναι σκόρπιες μέσα...

Μὲ τὰ χέρια ἁπλωτὰ γιὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν ἰσορροπία, ἄρχισε νὰ τὸ περνάῃ· μὰ πολλὲς φορὲς ἡ πέτρα ποὺ ἔπερνε γιὰ στήριγμα, γλύστραγε, τοῦφευγε, καὶ βρισκόταν χωμένος ὡς στὸ γόνατο μέσα στὸ

βρώμικο νερό... Σὲ μιὰ τέτοια στιγμὴ θυμήθηκε τὰ παπούτσια του. Μαῦρα, γυαλιστερά, σὰ λουστρίνια ἔμοιαζαν, τοῦ τάχε ἀγοράσει ἡ μαμμά του γιὰ τὸ Πάσχα. — «Νὰ τὰ φυλᾶς, Παυλάκη μου, ἐγὼ ξέρω μὲ πόσες στενοχώριες σοῦ τὰ οἰκονόμισα.»—Καὶ νὰ τί ὡραῖα π-ὺ τὰ φύλαγε: τὰ εἶχε χωμένα ὁλόκληρα μέσα στὰ πρασινωπὰ νερὰ τοῦ ρυακιοῦ.

Κι' ὕστερα ἔγιναν ὅλα τόσο γρήγορα, *ποὺ δὲ θἄξερε κι' αὐτὸς νὰ πῇ πῶς βρέ*θηκε ὁλόκληρος πέσμένος στὸ νερό, πῶς χωνόταν αὐτὸ στὸ λαιμό του, στὸ στόμα του, στὰ μάτια του, πῶς βυθιζόταν ὁ ἴδιος, ὅλο καὶ πιὸ βαθιά. Τὰ ἀπελπισμένα μάτια του ἔπεσαν γιὰ τελευταία φορὰ πάνω στ' ἄσπρο σπίτι. Κι' ἐκείνη τὴ στιγμὴ τοῦ φάνηκε πὼς εἶδε τὴ Χαρά, τὴν ψηλὴ ξανθόμαλλη κυρία, ποὺ ἔκοβε λουλούδια μέσ' στὸν κῆπο.

— Βοήθεια!.. φώναξε μ' ὅση δύναμη μποροῦσε... βοήθεια!..

Κι' ὕστερα δὲν θυμόταν τίποτα... τίποτα πιά...

—Ἄχ, τὸ καϊμένο τὸ παιδάκι, πῶς ἔπεσε ἐδῶ μέσα... ἔλα, κὺρ-Πέτρο, βοήθησέ με νὰ τὸ βγάλουμε!..

Κι' ἡ Ἕλλη, ἡ ψηλὴ ξανθόμαλλη κοπέλλα, βοήθησε τὸν κὺρ-Πέτρο τὸν κηπουρὸ νὰ πάρουν τὸν Παυλάκη στὸ σπίτι τους... στὸ ἄσπρο σπίτι τους, ποὺ κάποτε ὑπῆρξε δικό του...

Τὸν ἔβαλαν σ' ἕνα κάτασπρο κρεβατάκι, σὲ μιὰ κάμαρα μὲ ρὸζ κουρτίνες ποὺ τὰ παράθυρά της ἔβλεπαν στὸν κῆπο. Ὁ γιατρὸς ποὺ φώναξαν κούνησε ἀπελπισμένα τὸ κεφάλι. Ἦταν πολὺ ἀργά. Κατάπιε τόσο νερό, κι' εἶναι ὀργανισμὸς τόσο ἀδύνατος, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ ἀνθέξῃ. Εἶναι ζήτημα κι' ἂν θὰ συνέλθῃ εἶπε.—Κι' ὅμως συνῆλθε γιὰ μιὰ στιγμή, ἄνοιξε τὰ μάτια του, κοίταξε γύρω του, καὶ μιὰ ἀπόκοσμη λάμψη χύθηκε στὸ πρόσωπό του, μόλις ἀντίκρυσε τὴν Ἕλλη.

—Ἡ Χαρά... *ψιθύρισε τόσο σιγά,* ποὺ ἡ κοπέλλα δὲν κατάλαβε τί εἶπε...

— Μικρούλη μου, τί κάνεις; μὴ θέλεις τίποτα;.. τὸν ρώτησε μὲ ἀγωνιώδικη φωνή...

—Ναί, κυρία Χαρά, θέλω κάτι... θέλω... νὰ πᾶτε στὴ μαμμά μου... καὶ... καὶ... νὰ μὴν... νὰ μὴν τὴν ἀφήσετε ποτέ...

Κι' ἔκλεισε γιὰ πάντα τὰ μαῦρα ἀστέρια μάτια του...

Μὰ ὁ Παυλάκης πέθανε χαρούμενος ποὺ μπόρεσε νὰ μπῇ στ' «ἄσπρο σπίτι» καὶ νὰ γνωρίσῃ τὴ Χαρά...

(Διασκευή) ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΚΑΝΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α'

Ἤρθα στὸν κόσμο ἕνα ὡραῖο ἀνοιξιάτικο πρωί. Καὶ μόλις μπόρεσα νὰνοίξω τὰ μάτια μου, εἶδα πὼς ὁ πατέρας κι' ἡ μητέρα μου ἦταν ἕνα ταιριαστὸ ζευγάρι κουνέλια, γεροὶ καὶ δυνατοὶ κι' οἱ δυό, ὅπως δὰ εἶναι τὰ κουνέλια ποὺ ζοῦν ἐλεύθερα στὰ δάση.

Ἔμαθα ἀπὸ τότε πὼς τὰ λένε ἀγριοκούνελα, μ' ἀκόμα δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω γιατί.

Ἀπεναντίας, ἔχουν ὄμορφα, γελαστά, ἔξυπνα μάτια, τὰ ρουθούνια τους εὐωδιάζουν ἀπ' τὸ θυμάρι, οἱ ρόδινες μυτίτσες τους ἔχουν ἀπάνω στάλες δροσιᾶς ποὺ κάποτε λάμπουν σὰ διαμάντια, κι' οἱ ψυχούλες τους εἶναι ἥσυχες, ἁπλὲς καὶ καλόβολες. Τέτοιοι ἦταν τουλάχιστο οἱ γονεῖς μου, κάθε ἄλλο παρὰ ἄγριοι.

Μ' ἀνάθρεψαν νοικοκυρίστικα καὶ μ' ἔβγαλαν Κανελλῆ, γιατὶ ἡ γούνα

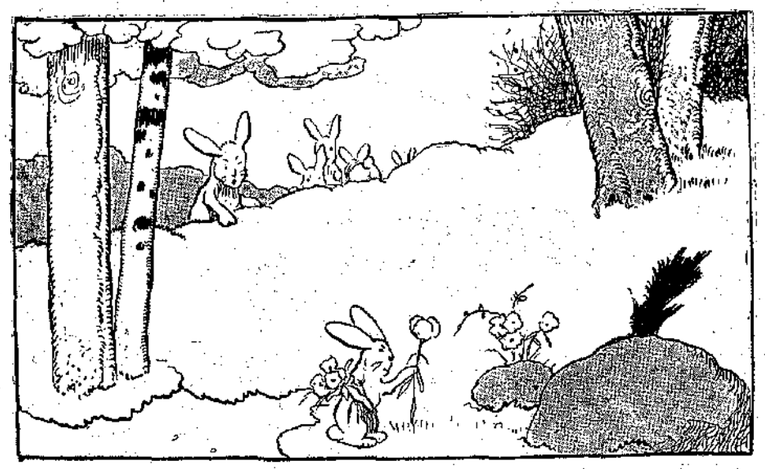

μου εἶχε τὸ χρῶμα τῆς κανέλλας χωρὶς κανένα ἄσπρο ἢ μαῦρο μπάλωμα, ὅπως οἱ γούνες ἄλλων κουνελιῶν.

Θυμοῦμαι μάλιστα πὼς στὰ βαφτίσια μου οἱ καμπανούλες ἑνὸς γειτονικοῦ λειβαδιοῦ κουνιόνταν τρελλά, χαρούμενα, πρέπει ὅμως νὰ προσθέσω πὼς φυσοῦσε κι' ἀέρας ἀρκετὰ δυνατός.

Δὲν ξέρω τώρα ἂν μὲ μέθησε ἡ ἀνοιξιάτικη αὐτὴ αὔρα ἢ ἡ εὐωδιὰ τῶν ἄ*σπρων κρίνων* ποὺ εἶχαν ἀνοίξει ὁλόγυρα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τὸ παιδικό μου κεφάλι «πῆρε ἀέρα» καθὼς λένε καί, ἀπὸ τόσο μικρὸ κουνελάκι, εἶχα κι' ἐγὼ τὸ ἰδανικό μου σὰ μεγάλος.

Τί θὰ πῇ ἰδανικό; Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω καθαρά. Θὰ καταλάβετε ὅμως ἀπ' αὐτὰ ποὺ θὰ σᾶς πῶ τώρα.

Ὧρες ὁλάκερες καθόμουν ἐκστατικὸς μπροστὰ στὴν ὡραία φύση. Τὰ λουλούδια μοῦ φαινόνταν χαριτωμένα πλασματάκια ποὺ εἶχαν γίνει μόνο γιὰ μένα. Αἰσθανόμουν μέσα μου τὴν ἀνάγκη νὰ τοὺς λέω τραγούδια. Καὶ συχνά, ὅταν μοῦ ἐρχόταν ὁ οἶστρος, ἐσκάρωνα σὲ λίγα λεπτὰ ἕνα ὡραῖο τραγουδάκι, ποὺ κανένα σχεδὸν λάθος δὲν εἶχε στὸ μέτρο καὶ στὴ ρίμα. Γιὰ λύρα, ἔπαιρνα κανένα λιγερὸ κλαδάκι κι' ἔτσι τραγουδοῦσα μιὰ χαρά. Ἤμουν εὐτυχισμένος ποὺ μποροῦσα νὰ ζῶ μέσα στὰ ὡραῖα λουλούδια, κάτω ἀπ' τὸν γαλανὸ οὐρανό, καὶ χαιρόμουν πολὺ τὴν ἐλευθερία μου.

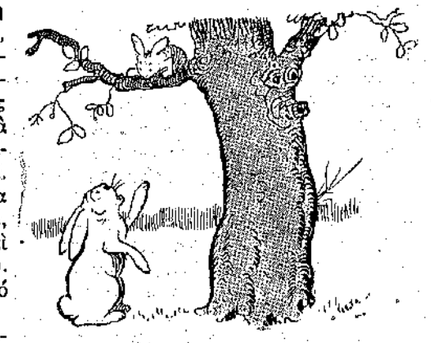

Αὐτὸ λοιπὸν ἦταν τὸ ἰδανικό μου: ἡ ποίηση κι' ἡ ἐλευθερία.

Οἱ καϊμένοι οἱ γονεῖς μου, περιο-

ρισμένοι νοικοκύρηδες, δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν ἀπ'αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ δὲν τοὺς ἄρεσε καθόλου ἡ ζωὴ ποὺ ἔκανα.

Τἀδέρφια μου — κι' εἶχα πολλὰ — ἔπαιζαν καὶ διασκέδαζαν σὰν ὅλα τὰ κουνελάκια τῆς ἡλικίας μας. Ἐγὼ ὅμως ἐπινοοῦσα καθεμέρα ὁλοξεδιόλου δικά μου παιχνίδια. Καὶ στιγμὴ δὲν ἡσύχαζα. Ἤμουν ποὺ λένε, τὸ ἀεικίνητο.

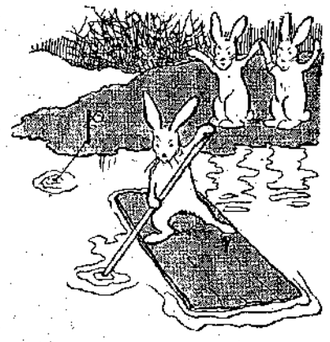

Σκαρφάλωνα στὰ δέντρα σὰ γάτα — προτέρημα σπάνιο σὲ μᾶς τὰ κουνέλια — γιὰ νὰ ἰδῶ ἀπὸ κοντὰ μιὰ φυλλωσιὰ ποὺ μοῦ ἄρεσε. Πήγαινα καὶ καθρεφτιζόμουν στὸ ἥσυχο καὶ καθαρὸ νερό, ποὺ σχημάτιζε μικροὺς βάλτους στὴν ἀκροποταμιά

Μιὰ μέρα ἔπεσα μέσα στὸ ποτάμι, καὶ θὰ πνιγόμουν χωρὶς ἄλλο, ἂν δὲ βρισκόταν ἐκεῖ μιὰ μικρὴ σχεδία κι' ἕνα καλάμι, ποὺ τἄχε ξεχάσει ἕνας ψαράς. Πήδησα στὴ σχεδία καὶ μὲ τὸ καλάμι κατάφερα νὰ φτάσω στὴν ξηρὰ — μουσκίδι, ἐννοεῖται, σὲ κακὸ χάλι. Οἱ γονεῖς μου μὲ μάλωσαν γερὰ κι' ὁ πατέρας μου μοῦ εἶπε:

— Ἀφοῦ εἶσαι τέτοιος, δὲν σ' ἀφήνω νὰ ξεμυτίσῃς πιὰ ἔξω!

Μὲ πῆρε μὲ τὸ στανιὸ καὶ μ' ἔκλεισε στὴ φωλιά μας. Ἔβαλε μάλιστα στὴν τρύπα καὶ μιὰ μεγάλη πέτρα, ποὺ δὲν μποροῦσα νὰ τὴν κουνήσω.

Ἔτσι ἔχασα τὴν ἐλευθερία μου. Γιὰ λίγο ὅμως...

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΠΛΗΡΩΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΔΟΤΗ

Ὁ τελάλης, ἕνας ξερακιανὸς στρατιώτης κορακοκέφαλος, περνοῦσε τὰ πόστα, ἀνέβαινε τὶς σφεντόνες τῶν ταμπουριῶν ἢ τῶν κανονιῶν τὰ λέτα, κι' ἔκραζε μεγαλόφωνα:

—Ἀκοῦστε, ἀδέρφια! Κάθε καπετάνιος ν' ἀφήσῃ λίγα παληκάρια στὸ πόστο του, καὶ νἄρθῃ μὲ τοὺς ἄλλους, σήμερα δειλινό, στὴν πιάτσα. Ὁ καπετὰν Θανάσης ἔχει νὰ μιλήσῃ.

Ὁ καπετὰν Θανάσης, τῆς χώρας ὁ πρωτόγερος, ποὺ ζώστηκε τὸ σπαθὶ σὰν παληκάρι, δὲ συνείθιζε λόγια πολλά, κι' ἅμα γύριζε τὰ ταμπούρια καὶ βλογοῦσε παρὰ διάταζε, κι' ἅμα στὸ τούρκικο κονάκι καθότανε σὰ βοϊβόντας καλόγνωμος κι' ἄκουγε τὸν καθένα, κι' ἔδινε συμβουλὲς ἢ προσταγές. Καὶ τώρα εἶχε νὰ μιλήσῃ ὁ γέροντας... Πρώτη φορὰ ἦταν ποὺ καλοῦσε τὴ φρουρὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ.

Μαζεύονται στὴν ὥρα τὰ παληκάρια καὶ προσμένουν. Οἱ ἀρχηγοὶ πῆγαν ὣς τὸ κονάκι καὶ γυρίσανε χωρὶς νὰ τὸν ἀπαντήσουν πουθενά. Στείλανε καὶ τὸν ζήτησαν στὸ σπίτι του, ἀλλὰ δὲν τὸν βρῆκαν οὔτ' ἐκεῖ.

Πέρασε ὄχι λίγη ὥρα ἀνήσυχα. Κι' ἄξαφνα ὁ γέρος φάνηκε ἀπ' ἕνα στενοδρόμι νἄρχεται μοναχός, σκυφτός, κατάχλωμος.

Τὰ παληκάρια, ποὺ ἦταν στρωμένα καταγῆς, τινάχτηκαν ὀρθά. Βρόντησαν τ' ἅρματά τους. Οἱ ἀρχηγοὶ βγήκανε μπροστὰ νὰ τὸν καλοδεχτοῦνε. Βαθειὰ σιωπὴ βασίλευε. Μὲ τὴν παλάμη κατάστηθα, μ' ἄσκεπο κεφάλι, χαιρέτησαν τὸν καπετάνιο πέρα καὶ πέρα τὰ παληκάρια. Ἀνοίξανε δρόμο γιὰ νὰ περάσῃ κι' ἔκλεισαν πάλι καὶ πυκνώσανε τριγύρω του. Βαθειὰ σιωπὴ βασίλευε.

Τράβηξε ὁ καπετάνιος ἴσα πρὸς τὸ πεζούλι, ποὺ ἔζωνε τὸ δέντρο τοῦ μεσοχωριοῦ. Μὲ κόπο, μὲ πόνο ἀνέβηκε ὁ γέρος τὸ πεζούλι. Στάθηκε ἀπάνου ἀμίλητος, μὲ πρόσωπο σκαμμένο ἀπὸ τὰ βάσανα, θανάσιμα θλιμμένο κι' ἄγριο μαζί, σὰ νἄκρυβε χίλιες φοβέρες.

Ἄξαφνα τὰ μάτια του, κάτου ἀπὸ τὰ πυκνὰ λευκόφρυδά του, βγάλανε φωτιές. Σείστηκε ἡ γενειάδα του σὰν ἀνεμόδαρτη καλαμιά. Μ' ἕνα τοῦ χεριοῦ του κίνημα ἔπεσε ἡ φλοκάτα κρεμαστὴ ἀπ' τὸν ὦμο του· ἔβγαλε φωνὴ ἀπόκουφη ὁ γέρος κι' εἶπε:

— *Παιδιά μου!* Κρυφὸς ὀχτρὸς ἀνάμεσά μας κρύβεται! Φείδι φαρμακερὸ μᾶς φοβερίζει... Ὡς τώρα πολεμώντας εἴχαμε τὰ μάτια ἐμπρός, κατὰ τοὺς Τούρκους· τώρα πρέπει νὰ βλέπουμε καὶ κατὰ πίσω. Δικέφαλος ὁ κίντυνος μᾶς περιζώνει. Φωτιὰ καὶ πλάνη οἱ δύναμές του. Ἀπὸ τῆς περασμένης νύχτας τὸ παιχνίδι ποὺ μᾶς ἔπαιξαν οἱ Τοῦρκοι, καὶ δὲ φτάσανε νὰ κάμουν τὸ σκοπό τους, εἶδα κι' ἔνοιωσα. Σήμερα ἔχω ξάστερα σημάδια...

— Τί σημάδια, καπετάνιε; βράζουν πολλοὶ ἀνυπόμονα. Κρῖνε πιὸ καθαρά!

— Κάποιος ἀπὸ μᾶς, ἄπιστος σύντροφος, μᾶς προδίνει στὸν Τοῦρκο γι' ἄσπρα. Μολεύει τὸν ἀγῶνα μας· ντροπιάζει τ' ὄνομά μας. Ἄτιμα μᾶς κιντυνεύει...

Μιὰ μόνη φωνὴ μανιασμένη πετιέται ἀπὸ τὰ στήθια τῶν παληκαριῶν. Μὲ θεριεμένο μάτι, μὲ τὸ χέρι στὸ σπαθί, κοιτάζει ἕνας τὸν ἄλλον, ἕτοιμος νὰ σφάξῃ ἢ νὰ σφαχτῆ.

— Ποιὸς εἶναι; Ποιός;

—... Γι' ἄσπρα θανατώνει τὴν πατρίδα του... παραδίνει στὴν κόλαση τὴν ψυχή του... Ποῦ κρύβεται ὅμως; Ἄσπρα γυρεύει; Καίγεται γιὰ τὸν παρά: Νά, ὅσα θέλει ἄσπρα, κι' ἂς ξαναγοράσῃ τὴν πατρίδα του, ποῦ γι' ἄσπρα τὴν πουλάει! Ἄσπρα γυρεύει; Ἂς πάρῃ, ἂς πάρῃ!

Κι' ὁ καπετάνιος ρίχνει πέρα τὴ φλοκάτα κι' εἶν' ἄγριος ἔτσι, φοβερός. Ἕνα κοντόγιομο σακκούλι στὸ πλευρό του κρέμεται. Χώνει τὸ χέρι ὁ καπετάνιος βγάζει χοῦφτες ἀσημένια γρόσια, καὶ τὰ χύνει στὰ κεφάλια ἀπάνου τῶν παληκαριῶν μὲ κυκλωτὸ ἕνα κίνημα, σὰν τὸ γεωργὸ ποὺ σπέρνει.

Ἄγριο τρικύμισμα στὴ σύναξη, σὰ νὰ τὴ δέρναν ἄνεμοι ἐχθρικοὶ σμιγμένοι σὲ φριχτὴν ἀνεμοζάλη. Σὰ νἄπεφτε καυτὸ μολύβι ἀπάνου τους λιχνιστό, φυλάγονται τὰ παλληκάρια νὰ μὴν ἀγγιχτοῦν ἀπὸ τὰ μολεμένα γρόσια, τοῦ προδότη πληρωμή. Καὶ ποιὸς τολμάει νὰ σκύψῃ καὶ νὰ πάρῃ; Θάταν αὐτὴ ἡ στιγμὴ ὁ θάνατός του. Μήτε κι' ἀπὸ τὸ νοῦ τους περνάει τέτοιος πειρασμός. Ἄδειασε ὁ γέρος τὸ σακκοῦλι. Ἀπόλυσε τὴ σύναξη· κατέβηκε μὲ βῆμα τρεμουλό. Κάθε ἀρχηγὸς ἔστειλε τὰ παλληκάρια του στὸ πόστο. Ὕστερα μπήκαμε μὲ τὸ γέρο στὸ κονάκι καὶ μιλήσανε κρυφά.

Νύχτωσε. Σκοτάδι γύρω στὸ κάστρο καὶ σιωπὴ βαθειά. Ψίθυρο δὲ γροικιέται, δὲ χαράζει φῶς. Οἱ κλεισμένοι ἄγρυπνοι, στὰ πόστα καρτεροῦν.

Βουβό, μ' ἀπόκουφο βουητό, κυλιέται πρὸς τὸ κάστρο κάτι σὰ σύννεφο καὶ σὰ βουνό. Ἄξαφνα συγκρατητὸ ἕν' ἀστραπόβροντο περνάει τοῦ κάστρου τὸ ζουνάρι. Κι' ἀρχίζει πάλι ὁ πόλεμος, τυφλὸς μέσ' τὸ σκοτάδι. Δοιπόν, καὶ πάλι γελάστηκε ὁ προδότης... Κι' ὁ πόλεμος ὁλόνυχτης ἀκολουθεῖ.

Κι' ἐνῷ κάθε ψυχή, στὸν πόλεμο δοσμένη, στέκει ἀλύγιστη, ἕνας ἴσκιος σέρνεται πρὸς τὸ πλάτωμα τῆς χώρας μοναχός, φτάνει καὶ περιβλέπει, σκύβει κι' ἀναζητάει τὰ πεταμένα γρόσια, πληρωμὴ διπλὴ τῆς προδοσιᾶς, ποὺ δὲν πέτυχε καὶ πάλι. Παληκάρια ἐκεῖ κρυμμένα γύρω φύλαγαν καὶ τὸν ἔπιασαν. Ἀφοῦ παιδεύτηκε, μαρτύρησε ὁ προδότης. Καὶ τὴν αὐγὴ κρεμασμένον τὸν ἀγνάντεψαν οἱ Τοῦρκοι ὄξω ἀπὸ τὸ κάστρο.

(Ἀπὸ τὰ «Παληκάρια τὰ παλιά») ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

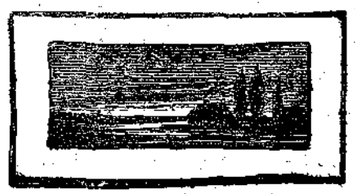

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ALPHONSE DAUDET

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο (*) —

Τὴν ἴδια στιγμὴ μπῆκε στὴν καμπίνα ὁ Γεῶργος βαστώντας τὸ Γιαννάκη στοὺς ὤμους του.

Συγκινημένος ἀπ' αὐτὸ τὸ θέαμα, ὁ παπᾶς ἔβαλε τὸ χέρι του ἀπάνω στὸ κεφάλι τοῦ ὀρφανοῦ παιδιοῦ, καὶ εἶπε:

—Ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τὶς πολυμελεῖς οἰκογένειες.

Κι' ἔφυγε ἐνθουσιασμένος ποὺ βρῆκε μιὰ τόσο ταιριασμένη γιὰ τὴν περίσταση φράση. Δὲν ἔλεγε ψέμματα, ἡ κυρὰ-Λουδοῦ, λέγοντας πὼς ὁ Γεῶργος ἦταν μέλος τῆς οἰκογένειας. Μ' ὅλο ποὺ γκρίνιζε, μ' ὅλο ποῦλεγε διαρκῶς πὼς θὰ τὸν ξαναπάῃ στὴν ἀστυνομία, ἡ γυναίκα μὲ τὸ γερὸ κεφάλι, εἶχε ἀγαπήσει τὸ χλωρὸ ὀρφανὸ παιδάκι, ποὺ δὲ ξεκολλοῦσε ἀπ' τὰ φουστάνι της.

Ὅταν ὁ μπάρμπα-Λουδοῦ τῆς ἔλεγε ὅτι τὸ παράκανε, αὐτὴ τοῦ ἀπαντοῦσε.

— Δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ πάρῃς.

Μόλις ἔγινε ἑφτὰ χρονῶν, τὸν ἔστειλαν σχολεῖο μὲ τὴ Δίνα. Ὁ Γεῶργος κουβαλοῦσε πάντα τὰ καλάθια καὶ τὰ βιβλία. Ἔκανε σωστὴ μάχη γιὰ νὰ φυλάῃ τὸ φαΐ ἀπ' τὴ λαιμαργία τῶν μικρῶν χωριατόπουλων. Δὲν εἶχε λιγότερο κουράγιο στὴ δουλειὰ ἀπ' ὅσο εἶχε στὴ μάχη, καὶ μ' ὅλο ποὺ δὲν πήγαινε σχολεῖο παρὰ μόνο τοὺς τρεῖς μῆνες ποὺ δὲν ταξίδευαν, ἤξερε πολὺ περισσότερα ἀπ' τὰ χοντροκέφαλα χωριατόπουλα, ποὺ κοιμόνταν δέκα μῆνες συνεχῶς πάνω στ' ἀλφαβητάρι τους.

Ὁ Γεῶργος κι' ἡ Δίνα ἔπαιρναν πάντα τὸ δρόμο τοῦ δάσους γιὰ νὰ γυρίσουν ἀπ' τὸ σχολεῖο.

Τὰ δυὸ παιδιὰ διασκέδαζαν βλέποντας τοὺς ξυλοκόπους νὰ κόβουν τὰ δέντρα. Ἐπειδὴ ὁ Γεῶργος ἦταν ἐλαφρὸς κι' εὐκίνητος, τὸν ἔβαζαν νὰ σκαρφαλώνῃ στὴν κορφὴ τῶν ἐλάτων, νὰ δένῃ τὸ σκοινὶ ποὺ χρειάζονταν γιὰ νὰ τὰ ρίχνουν. Ὅσο πιὸ ψηλὰ ἀνέβαινε, τόσο καὶ πιὸ μικρὸς φαινότανε, κι' ὅταν ἔφτανε στὴν κορφή, ἡ Δίνα ἔτρεμε ἀπ' τὸ φόβο της. Γενναῖος αὐτός, πηδοῦσε ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδὶ γιὰ νὰ τὴ φοβίζῃ.

Ἄλλοτε πάλι πηγαίνανε νὰ ἰδοῦν τὸν κὺρ-Μωζὲν στὸ μαγαζί του.

Ὁ μαγκὸς ἦταν ἕνας ψηλόλιγνος ἄνθρωπος, σὰν καρφί. Ζοῦσε κατάμονος μέσ' στὴ μέση τοῦ δάσους, δὲν εἶχε κανένα φίλο. Ἡ μοναξιὰ καὶ ἡ σιωπή του εἶχαν γιὰ πολὺν καιρὸ κινήσει τὴν περιέργεια τῶν χωριατῶν.

Εἶχε ἔρθει πρίν ἀπὸ ἕξη χρόνια ἀπ' τὴ Βρεττάνη κι' ἄνοιξε τὸ μαραγκοῦ δικό του. Δούλευε μ' ὅλους τοὺς καιροὺς σὰν τὸν πιὸ φτωχό, ἐνῶ ὅλοι ἤξεραν πὼς τὸν εἶχε γιὰ καλὰ τὸν παρά.

Πουλοῦσε μόνο χοντρικῶς καὶ πήγαινε συχνὰ στὸ συμβολαιογράφο καὶ στὴν Τράπεζα.

«Στὸ κανάλι (*) τῆς Γιόννας μὲ τοὺς σταχτιοὺς της λόφους...» (Σελ. 391, στ. α'.)

Κάποτε εἶχε πεῖ στὸν παπὰ πὼς ἤτανε χῆρος, τίποτε ἄλλο.

Ὅταν ὁ κὺρ-Μωζὲν ἔβλεπε τὰ παιδιά, ἄφηνε τὴ δουλειά του καὶ τοὺς ἔπιανε κουβέντα.

Συμπαθοῦσε ἰδιαιτέρως τὸ Γεῶργο, τοῦδειχνε πῶς μεταχειρίζεται τὰ διάφορα ἐργαλεῖα του, τοῦ μάθαινε νὰ σκαλίζῃ καραβάκια στὸ ξύλο.

Μιὰ φορὰ τοῦπε:

— Μοῦ θυμίζεις ἕνα χαμένο μου παιδί. Καὶ σὰν νὰ φοβήθηκε μήπως εἶχε πεῖ πολλά, πρόσθεσε.

— Πάει πολὺς καιρὸς τώρα.

Μιὰν ἄλλη φορὰ εἶπε στὸ μπάρμπα-Λουδοῦ:

— Ἂν καμμιὰ φορὰ δὲν τὸν θέλεις τὸ Γεῶργο, δώσ' τον μου. Δὲν ἔχω παιδιὰ δικά μου, θὰ τὸν υἱοθετήσω, θὰ τὸν βάλω στὴ σχολὴ τῶν Δοκίμων καὶ σὲ λίγα χρόνια θὰ βγῇ σημαιοφόρος.

Τοῦ μπάρμπα-Λουδοῦ δὲν τοῦχε περάσει ἀκόμη ὁ ἐνθουσιασμὸς τῆς καλῆς πράξης ποὺ εἶχε κανει, κι' ἔτσι ἀρνήθηκε. Ὁ κὺρ-Μωζὲν δὲν εἶπε τίποτα περίμενεῦμως μήπως ἡ αὔξηση τῆς οἰκογένειας Λουδοῦ ἢ καμμιὰ χρηματικὴ στενοχώρια, ἔκαναν τὸν καπετάνιο ν' ἀλλάξῃ γνώμη.

Ἡ τύχη ἤτανε μὲ τὸ μέρος του φαίνεται.

Κι' ἀλήθεια θἄλεγε κανεῖς, πῶς ἡ ἀτυχία εἶχε μπεῖ στὴν «Ὡραία Νιβερναίζα» μαζὶ μὲ τὸ Γεῶργο. Ὅλα πήγαιναν στραβά, ἡ ξυλεία δὲν πουλιόταν, τὸ πλήρωμα ἀρρώσταινε τὴν ὥρα τοῦ φορτώματος, καὶ τὸ χειρότερο, τὴν ἡμέρα ποὺ ἦταν ἕτοιμοι νὰ φύγουν γιὰ τὸ Παρίσι, ἀρρώστησε ἡ κυρὰ-Λουδοῦ.

Κόντεψε νὰ τρελαθῇ ὁ φτωχὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὰ στριγγλίσματα τῶν μικρῶν. Μπέρδευε τ' ἀλάτι μὲ τὴ ζάχαρη.

Νεύριαζε τόσο τὴν ἀρρωστη μὲ τὶς κουταμάρες του, ποὺ δὲν τολμοῦσε νὰ τὴν περιποιηθῇ κι' ἄφησε στὸ Γεῶργο αὐτὴ τῇ φροντίδα.

Πρώτη φορὰ στὴ ζωή του ὁ καπετάνιος ἀγόρασε ξύλα.

Ὅσο κι' ἂν τύλιγε τὰ δέντρα μὲ τοὺς σπάγγους του, ὅσο κι' ἂν λογάριαζε δέκα φορὲς τὸ ἴδιο πρᾶγμα, πάντα μὲ λάθη κατόρθωνε νὰ βγάζῃ τοὺς λογαριασμοὺς — ἄχ, αὐτοὶ οἱ λογαριασμοί!

— Πολλαπλασιάζω, πολλαπλασιάζω... προσθέτω... ἀφαιρῶ...

Ἂς εἶναι, μόνο ἡ κυρὰ-Λουδοῦ τὰ ἐκατάφερνε αὐτά!

Δὲν ἔκανε καλὰ τὴν παραγγελία ποὺ τοῦδωσαν, ἔφυγε ἀνήσυχος γιὰ τὸ Παρίσι, ἐκεῖ ἔπεσε σ' ἕναν κλέφτη, ποὺ ἐπωφελήθηκε ἀπὸ τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ τὸν τυλίξῃ.

Γύρισε στὸ καράβι καταλυπημένος καὶ μὲ σβυσμένη φωνὴ εἶπε:

— Καϊμένη γυναίκα, κοίταξε νὰ γίνῃς τὸ γρηγορώτερο καλά, ἀλλοιῶς εἴμαστε χαμένοι.

Ἀλίμονο!

Ἡ κυρὰ-Λουδοῦ ἄργησε νὰ γίνῃ καλά, καὶ μόλις ἔγινε, ἔκανε τ' ἀδύνατα δυνατά, γιὰ νὰ τὰ βγάλῃ πέρα μὲ τὰ φοβερὰ ἔξοδα.

(Ἀκολουθεῖ) ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

(*) Στὸ προηγούμενο φυλλάδιο, ἀπὸ τυπογραφικὸ λάθος, τὸ «κανάλι» τῆς Γιόννας ἔγινε «καλάρι».

Η ΜΙΚΡΗ ΑΓΝΩΣΤΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ L. DE KERANY

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Δ΄.

Τὸ σπίτι τοῦ μυστηρίου

Ἡ μικρὴ ἄρρωστη, κατάχλωμη, μὲ τὰ μακριὰ μαῦρα μαλλιά της σκόρπια στοὺς ὤμους, ἔμοιαζε τῆς ὡραίας ἁγίας Ἀγνῆς, ποὺ ἡ Σολάνζ εἶχε βάλει τὴν εἰκόνα της σὲ πλαίσιο μέσα στὴν κάμαρά της, κι' ἡ μὶς Βαρβάρα συγκινήθηκε στὴν ἰδέα πὼς ἡ μοῖρα της ἔμοιαζε μὲ τὴ μοῖρα τῶν μικρῶν μαρτύρων τοῦ παλιοῦ καιροῦ, ποὺ ἦταν θύματα βαρβάρων γονέων.

Ἀποφάσισε νὰ καταβάλῃ κάθε φροντίδα γιὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ μυστήριο ποὺ τύλιγε τοὺς Κλέντερ, ἀλλὰ ἦταν βέβαιη ἐξαρχῆς πὼς ἡ Θυμιούλα δὲ θὰ τὴ βοηθοῦσε καθόλου σ' αὐτὴν τὴν προσπάθεια, γιατὶ τίποτε δὲ θὰ τὴν ἔκανε νὰ προδώσῃ τὸ μυστικὸ ἐκείνων πού, δίκαια ἢ ἄδικα, τοὺς λογάριαζε εὐεργέτες της.

Ἡ πρώτη φροντίδα τῆς Ἰρλανδῆς ἦταν νὰ κοιτάξῃ τὴν πληγή, κι' ἀμέσως ἔβγαλε ἕνα στεναγμὸ ἀνακούφισης, βλέποντας πὼς εἶχε μπροστά της ὄχι κανένα σπάσιμο, ὅπως εἶχε φοβηθεῖ, ἀλλὰ ἓν' ἁπλὸ στραγγούλισμα. Ἔτρεξε λοιπὸν νὰ βάλῃ ἕναν ἐπίδεσμο· ἀλλὰ ἐνῶ καταγινόταν μ' αὐτὴ τὴν ἀσχολία, ἡ μικρὴ ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ τὰ περιέφερε γύρω της μ' ἔκπληκτο βλέμμα.

— Ποῦ εἶμαι; ρώτησε.

Πρὶν ἡ μὶς Βαρβάρα λάβει τὸν καιρὸ νὰ τῆς ἀπαντήσῃ, ἀτένισε μὲ τὶς μεγάλες κόρες τῶν ματιῶν της, τὶς κάπως φλογισμένες, κατὰ σειρὰ τὴ Σολάνζ, τὸ γέρο τελωνοφύλακα, ὅλα τὰ ἔπιπλα τοῦ δωματίου, καὶ ρώτησε μ' ἀνήσυχη φωνή:

— Μήπως εἶμαι στὸν πύργο;

— Ναί, τῆς ἀποκρίθηκε ἡ παιδαγωγός, καὶ θὰ μείνετε ἐδῶ ὥς που νὰ γιατρευτεῖτε. Εἶστε αἰχμάλωτός μας...

Τὰ λόγια αὐτά, ἂν καὶ προφέρθηκαν εὔθυμα, ἀνέβασαν τὸ αἷμα στὰ μάγουλα τῆς κοπέλλας.

— Αἰχμάλωτος! ψιθύρισε.

Μὰ ἡ φρίκη της ἦταν τόσο φανερή, ποὺ ἡ μὶς Βαρβάρα ἐξακολούθησε:

— Θὰ βρῆτε τὴν ἐλευθερία σας μόλις περάσει τὸ στραγγούλισμα. Μὰ τί ἰδέα ἦταν ἐκείνη, νὰ τρέξετε σὰν παλαβή, ἀντὶ νὰ μᾶς ἀποκριθῆτε ποὺ σᾶς φωνάζαμε;

Ἡ μικρὴ κατακοκκίνησε κι' ἔμεινε σιωπηλή. Ἡ Ἰρλανδὴ ἔκρινε πὼς θὰ ἦταν σκληρὸ νὰ σπρώξῃ πιὸ πέρα τὴν ἀνάκρισή της.

— Καλά, εἶπε, ἂς μὴ μιλήσουμε πιὰ γι' αὐτό. Θὰ σᾶς περιποιηθῶ ἐγὼ ἡ ἴδια καὶ θὰ γίνετε γρήγορα καλά. Πονᾶτε πολύ;

—"Ω! ναί... πολύ.

Τὸ εἶπε μ' ἕναν τόνο τόσο πονεμένο, ποὺ ἡ καλὴ μὶς Βαρβάρα, σὲ μιὰν ἔκρηξη ὁλωςδιόλου μητρικῆς συμπόνιας, ἔσκυψε πρὸς τὴ μικρὴ ἄρρωστη καὶ τὴ φίλησε στὸ μέτωπο. Παραξενεύτηκε ὅμως γιὼθοντας ἄξαφνα δυὸ μπράτσα νὰ τυλίγονται γύρω στὸ λαιμό της, κι' ἔπειτα νὰ λύωνται ἀμέσως, σάμπως ἡ Θυμιούλα νὰ ντράπηκε γιὰ τὸ αὐθόρμητο αὐτὸ κίνημά της.

—"Ω! δεσποινίς, συχωρέστε με... τῆς εἶπε. Μὰ εἶναι τόσος καιρὸς ποὺ δὲ μὲ φίλησε κανένας.

— Πῶς; Ἡ θειὰ Γκὼτ δὲ δείχνεται τρυφερὴ πρὸς τὴν ψυχοκόρη της;

«Ὁ τελωνοφύλακας χτύπησε τὴν πόρτα.» (Σελ. 402, στ. γ΄.)

Τὰ μάτια τῆς Θυμιούλας πέταξαν σπίθες.

— Δὲν εἶμαι ψυχοκόρη τῆς Γκώτ... Ἤμουν ψυχοκόρη τῆς Μόνας... Ὕστερ' ἀπ' τὸ θάνατό της, δὲν ἔχω κανέναν ποὺ νὰ μ' ἀγαπᾷ...

Δάκρυα τῆς ἤρθαν στὰ μάτια. Ὁ Φαζεὸλ κι' ἡ μὶς Βαρβάρα κοιταχτῆκαν. Χωρὶς νὰ τὸ ὑποπτεύεται, ἡ μικρὴ εἶχε διατυπώσει μιὰ βαρειὰ κατηγορία γιὰ τοὺς κατοίκους τῆς καλύβας.

—"Ετσι εἶναι, μουρμούρισε ὁ τελωνοφύλακας, τὴν κακομεταχειρίζονται τὴ Θυμιούλα γιατὶ δὲ θέλει ν' ἀνακατευτῇ στὶς βρωμοδουλειές των.

Καὶ συνέχισε δυνατά:

—Ὡστόσο θαρρῶ πὼς εἶναι καιρὸς νὰ πάω νὰ εἰδοποιήσω αὐτὴ τὴ γριὰ ἁμαρτωλή...

Μέσα στὰ μεγάλα μάτια τῆς Θυμιούλας ζωγραφίστηκε ὁ ἴδιος φόβος ποὺ εἶχε φανεῖ καὶ πρίν, ὅταν ἡ μὶς Βαρβάρα πρόφερε ξαφνικὰ τὴ λέξη: αἰχμάλωτος.

—"Ω! ὄχι, ὄχι, μὴν πηγαίνετε!.. Εἶναι πολὺ ἀργὰ... θὰ κοιμᾶται. Μπορεῖ νὰ τὴν τρομάξετε...

— Θὰ φωνάξω κανένα ἀπ' τὰ παιδιά της. Πιστεύω πὼς τέτοια νύχτα θἆναι στὸ σπίτι.

Οἱ μακριὲς βλεφαρίδες τῆς κόρης χαμήλωσαν, κι' ἡ φωνή της βγῆκε πνιγμένη:

— Εἶναι στὴ θάλασσα...

Ὁ Φαζεὸλ μὲ δυσκολία κρατήθηκε νὰ μὴ γελάσῃ.

«Φτωχὴ μικρούλα! σκέφθηκε, δὲν ξέρει οὔτε νὰ πῇ ψέμματα. Εἶναι κρίμα νὰ βλέπῃ κανεὶς ἕνα τόσο καλὸ κορίτσι μέσα σ' ἐκείνη τὴ λυκοφωλιά. Μὰ τί θὰ μπορούσαμε νὰ τῆς κάνουμε;

Κι' ἐξακολούθησε δυνατά:

— Καλά. Θ' ἀφήσω τότε τὴ θειὰ Γκὼτ νὰ κοιμηθῇ. Προσπάθησε ὅμως νὰ κοιμηθῇς κι' ἐσὺ καὶ νὰ γιάνῃς γρήγορα. Ὁ γέρο Φαζεὸλ θὰ στενοχωρηθῇ πολύ, ἂν δὲν μπορῇς νὰ περπατᾷς παρὰ μὲ τὸ ἕνα πόδι ἀὰν κανένα σακάτικο καβούρι.

Ἔσφιξε τὰ δάχτυλα τῆς μικρῆς μέσα στὸ χοντρό του χέρι, ποὺ εἶχε κι' αὐτὸ ἀκόμα κάποιαν ὁμοιότητα μὲ τὶς δαγκάνες τῶν ὀστρακοδέρμων, καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸν πύργο βυθισμένος σὲ μιὰ βαθειὰ ἀπορία.

Ἦταν πολὺς καιρὸς ποὺ εἶχε ἀμφιβολίες γιὰ τὴν τιμιότητα τῶν Κλέντερ, μὰ ποτὲ τίποτε ὥς τώρα δὲν εἶχε μπορέσει νὰ τὶς ἐπιβεβαιώσῃ, γιατὶ ἡ Γκὼτ κι' οἱ γιοί της εἶχαν μοναδικὴ ἐπιτηδειότητα.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, εἶχε ἐλπίσει πὼς θὰ μάζευε μερικὲς ἐνδείξεις τρέχοντας νὰ καταδιώξει τὸ περίφημο «καροτσάκι τοῦ θανάτου»· ἀλλ' ἀφοῦ παρατήρησε κάμποσα χνάρια τροχῶν πάνω στὴν παραλία, τὰ εἶδε νὰ χάνωνται τόσο ξαφνικά, ποὺ ἔπρεπε νὰ συμπεράνῃ πὼς τὸ ἁμάξι αὐτὸ ἦταν πραγματικὰ ἕνα ἁμάξι — στοιχειό, ἱκανὸ νὰ σηκωθῇ στὸν ἀέρα ἢ νὰ χωθῇ μέσα στὴ γῆ.

Ἀφοῦ σκέφθηκε κάμποσα λεπτὰ γιὰ τὴν τακτικὴ ποὺ θ' ἀκολουθοῦσε, βρῆκε πὼς ἦταν καλὴ εὐκαιρία νὰ ἐνεργήσῃ μιὰ ἀναγνώριση πρὸς τὸ μέρος τῆς κατοικίας τῆς Γκώτ, ἀφοῦ εἶχε μιὰ πρόφαση γιὰ νὰ περιπλανηθῇ πρὸς τὰ ἐκεῖ χωρὶς νὰ κινήσῃ τὶς ὑποψίες τῆς γριᾶς.

Ἡ καλύβα της ἦταν ἀπομονωμένη, σκαρφαλωμένη, στὴν κορφὴ τῆς ἀπόκρημνης ἀκτῆς. Βαθειὰ σιωπὴ βασίλευε στὰ περίχωρα.

Ὁ τελωνοφύλακας χτύπησε τὴν πόρτα. Ἡ Γκὼτ πῆγε νὰ τοῦ ἀνοίξῃ, ὄχι πιὰ θυμωμένη ὅπως στοῦ φαροφύλακα, ἀλλὰ χαμογελαστὴ καὶ πρόσχαρη.

—"Ἐσεῖς ἐδῶ! Σὲ τί χρωστῶ τὴν τιμὴ τῆς τόσο κολάκευτικῆς ἐπισκεψής σας;

Ὁ Φαζιὸλ σήκωσε τοὺς ὤμους του.

—Ἡ ἐπίσκεψή μου, τῆς εἶπε, δὲν εἶναι καθόλου εὐχάριστη. Ἦρθα ἐδῶ γιὰ νὰ σᾶς πῶ πὼς ἡ Θυμιούλα μεταφέρθηκε πληγωμένη στὸν πύργο.

Ἡ Γκὼτ προσποιήθηκε ἕνα ξεφωνητὸ κατάπληξης πετυχημένο.

—Ἡ Θυμιούλα!.. Μὰ αὐτὴ εἶναι στὸ κρεβάτι της.

— Πήγαινε νὰ δῇς, τῆς εἶπε ὁ τελωνοφύλακας λακωνικά.

Ἡ γριὰ μπῆκε στὸ φτωχοκάλυβο καὶ γύρισε τὸ λυχνάρι της

«—"Αν ἤξερα πὼς θὰ μᾶς προδώσῃ...» (Σελ. 403, στ. γ΄.)

πρὸς μιὰ στενὴ γωνιὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ.

— Θυμιούλα! φώναξε δυνατά.

Κι' ἐπειδὴ δὲν τῆς ἀποκρινόταν κανένας, ξαναπῆγε στὸν Φαζιόλ.

— Τὸ κακόπαιδο τὸσκασε, εἶπε. Ποῦ τὴν ἀνταμώσατε λοιπόν;

— Στὴν ἀκρογιαλιά. Μόλις μᾶς εἶδε μαζὶ μὲ τὴ δεσποινίδα τοῦ πύργου καὶ τὴ δασκάλα της, θέλησε νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια, ἀλλὰ ἔπεσε μέσα σὲ μιὰ λακκούβα καὶ τὴν ἔπαθε ἄσχημα...

— Καὶ τὴ σηκώσατε;

—"Ἀκοῦς λέει! Ἡ Ἀγγλίδα τὴν πῆρε καὶ τὴν περιποιεῖται καλύτερα ἀπὸ γιατρό.

—Ἡ Θυμιούλα!.. Στὸν πύργο!..

Ὁ Φαζιὸλ πρόσεξε ἀμέσως τὴν ἀλλαγὴ τοῦ προσώπου της. Μὲ μιὰ δυνατὴ προσπάθεια κατανίκησε τὴν ταραχή της καὶ τὰ χαρακτηριστικά της πῆραν τὴν ἀταραξία τους τὴν πρώτη.

— Δὲν ξέρω τί ἀλογόμυγα τὴν τσίμπησε, εἶπε σηκώνοντας τοὺς ὤμους της, καὶ πῆρε τέτοιαν ὥρα τοὺς δρόμους Ὅταν ἐγὼ βγῆκα, κοιμόταν ἥσυχα στὸ κρεβάτι της.

Ὁ Φαζιὸλ πῆρε ὕφος περιπαιχτικό:

— Μπορεῖ νἄθελε νὰ δῇ φαντάσματα, ὅπως ἡ Σολάνζ. Καὶ διάλεξε καλὰ τὴ στιγμή, γιατὶ λίγο πιὸ ὕστερα ἀφοῦ εἶχε βγεῖ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ φαροφύλακα, ἀκούσαμε νὰ περνάῃ τὸ καροτσάκι τοῦ θανάτου.

Ἐνῶ μιλοῦσε, προσπαθοῦσε νὰ διαβάσῃ μέσα στὰ μάτια τῆς Γκώτ, ἀλλὰ ἡ ὄψη τῆς ἁμαρτωλῆς ἔμενε ἀνεξιχνίαστη.

— Τὸ καροτσάκι περνάει συχνά, εἶπε. Ξέρετε ποῦ σταμάτησε;

— Παρακολούθησα κάμποσο τὰ χνάρια τοῦ στὴν ἀκτή, μὰ χάθηκαν ἀπότομα, κι' αὐτὸ μοῦκανε μεγάλη ἔκπληξη... Καταλαβαίνετε τί σημαίνει αὐτό, ἐσεῖς ποὺ πιστεύετε σὲ τέτοια μαγικά;

Καὶ γελοῦσε. Ἡ Γκὼτ ἔμενε σοβαρή.

— Αὐτὸ σημαίνει πὼς μιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς μέρες θὰ ξανάρθῃ γιὰ τὸν κύριο Φαζιόλ.

— Εὐχαριστῶ πολύ. Προτιμῶ ὅμως ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴ Γκὼτ Κλέντερ ἢ ἀπὸ κανένα γιό της. Ἔχετε, ἀλήθεια, νέα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς προκομμένους; Εἶναι στὴ θάλασσα, θαρρῶ.

—Ἀμ βέβαια, λέτε πὼς ἔχουν τὸν καιρὸ νὰ κάθουνται στὸ σπίτι τους καὶ νὰ φουμάρουν τὶς πίπες τους σὰν τοὺς ἀρχόντους;

— Πιστεύω πὼς τὸ ψάρεμα θὰ πάῃ καλά.

— Αὐτὸ θὰ τὸ δεῖξουν τὰ ζάρια.

Ὁ τελωνοφύλακας κούνησε τὸ κεφάλι. Χωρὶς ἄλλο, ἡ θειὰ Γκὼτ ἦταν ἀπρόσιτη ὅσο καὶ μιὰ φρεγάτα ὁπλισμένη μὲ κανόνια.

Ἡ ἀταραξία της ἔφερνε σὲ ἀμηχανία τὸν Φαζιὸλ καὶ σὲ λίγο τὴν ἀποχαιρέτισε, εὐχαριστημένος ὥςτόσο γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συνέντευξής του ἀπ' ὅπου εἶχε μάθει δυὸ πράγματα. πρῶτο, πὼς ἡ γριὰ γνώριζε περίφημα τὴν ἔξοδο τῆς Θυμιούλας δεύτερο πὼς ἂν ἔκρινε ἀπὸ τὴν ἐπιμονὴ ποὺ τὸν ἐμπόδισε νὰ μπῇ στὸ σπίτι της, ἔπρεπε νὰ κρύβῃ ἐκεῖ μέσα κάτι ἢ κάποιον.

Ὁ τελωνοφύλακας δὲ γελιόταν σ' αὐτοὺς τοὺς συλλογισμούς του. Μόλις ἡ Γκὼτ βεβαιώθηκε πὼς ὁ ἀνεπιθύμητος ξένος εἶχε ἀπομακρυνθεῖ, γύρισε μέσα, ἄναψε τὴ λάμπα καί, ἀνασηκώνοντας μιὰ καταπαχτὴ κρυμμένη στὸ πάτωμα, φώναξε σιγά:

—"Ε, παλληκάρια, ποὺ εἶστε;

Ἀκούστηκε μιὰ βλαστήμια ποὺ φαινόταν σὰ νἄβγαινε ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς γῆς· ἔπειτα ἡ φωνὴ ρώτησε:

—"Εφυγε ὁ τελωνοφύλακας;

— Ναί.

— Τί ἦρθε νὰ κάμῃ;

— Νὰ μᾶς παραμονέψῃ.

— Μὲ τί πρόφαση;

Ἡ Γκὼτ φάνηκε πὼς θυμήθηκε ἄξαφνα τὴν εἴδηση ποὺ τῆς ἔφερε ὁ Φαζιὸλ κι' εἶπε μὲ θυμωμένο ὕφος:

—Ἡ μικρὴ εἶναι στὸν πύργο.

— Ἡ Θυμιούλα;..

— Ναί.

— Καὶ μᾶς πρόδωσε;

Ἡ Γκὼτ ἀνασήκωσε τοὺς ὤμους της.

— Δὲ θὰ μᾶς προδώσῃ, εἶπε. Τὸ ξέρω.

— Γιατὶ τὴν ἄφησες νὰ βγῇ;

— Τόσκασε. Ξέρετε καλὰ πὼς γλιστράει σὰ χέλι μέσ' ἀπ' τὸ δίχτυ. Πρέπει νὰ πάω αὔριο τὸ πρωῒ νὰ ἰδῶ τί γίνεται.

Ἕνα ἀντρικὸ κεφάλι πρόβαλε στὸ ἄνοιγμα τοῦ ὑπογείου. Εἶχε δόντια λύκου, σὰν τὴν Γκώτ, κι' ἕνα βλέμμα ἁρπαχτικοῦ πουλιοῦ.

—"Αν ἤξερα πὼς θὰ μᾶς προδώσῃ... εἶπε φέρνοντας τὸ χέρι του σ' ἕνα μαχαίρι ποὺ εἶχε περασμένο στὸ ζωνάρι του.

Ἡ Γκὼτ μάζεψε τὰ φρύδια της.

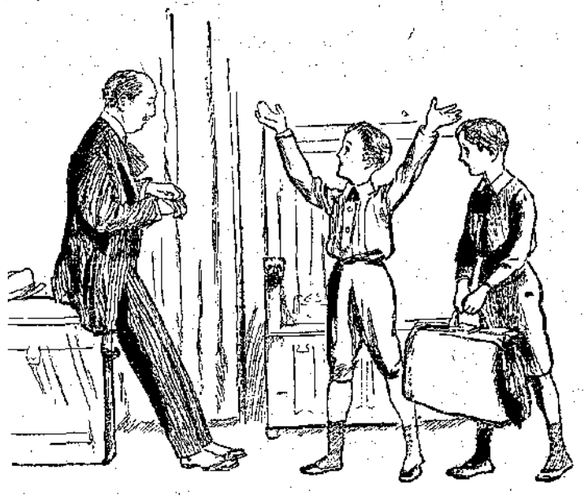

«— Θεῖε μου, αὐτὸ τὸ σπίτι μ' ἀρέσει πολύ!»

—Ὄχι κουταμάρες! Ἂν τὴν ἀγγίξῃς, θἄχῃς νὰ κάνῃς μὲ μένα... καὶ μὲ τὴν ἄλλη, πρόσθεσε δείχνοντας μιὰ κακοκαμωμένη φωτογραφία τῆς Μόνας ποὺ κρεμόταν στὸν τοῖχο.

Ἐκεῖνος χλώμιασε λιγάκι. Τὸ ὄνομα τῆς νεκρῆς ἀδελφῆς του ἔκαμε νὰ δονηθοῦν μέσα του κάποιες χορδὲς ποὺ εἶχαν μείνει ἀναίσθητες.

(Ἀκολουθεῖ) Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

ΑΘΗΝΑ ΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΦΤΕΡΩΤΗ ΚΑΤΣΑΡΙΔΑ

Ἀγαπητοί μου,

Υ ΠΑΡΧΟΥΝ γοῦστα καὶ στὸ φόβο, ὅπως σ' ὅλα τὰ αἰσθήματα καὶ τὰ συναισθήματα. Ὁ ἕνας φοβᾶται τοῦτο καὶ δὲν φοβᾶται κεῖνο, ποὺ εἶναι τὸ ἴδιο. Ὁ ἄλλος τἀντίθετο. Ἀλλὰ κι' οἱ δυὸ εἶν' ἐπίσης παράλογοι κι' ἀδικαιολόγητοι: φοβοῦνται πράγματα ποὺ δὲν εἶναι καθόλου ἐπίφοβα. Παραδείγματος χάρη, ὁρισμένα ἔντομα κι' ἑρπετά... ἀδλαβέστατα.

Θὰ πῆτε: δὲν εἶναι φόβος, εἶναι σιχαμάρα. Κι' ὅμως, ἂν ἀκούγατε ἕνα κορίτσι ποὺ γνωρίζω, πῶς ξεφωνίζει, ἂν τὸ βλέπατε πῶς κάνει, ὅταν τρέχῃ ἢ πετᾷ στὴν κάμαρά του καμμιὰ κατσαρίδα, θὰ πειθόσαστε πῶς δὲν τὴ σιχαίνεται ἁπλῶς, παρὰ καὶ τὴ φοβᾶται τὰ θεριό. Ἤμουν ἕνα βράδυ στὸ σπίτι της καὶ μιλοῦσα μὲ τοὺς γονεῖς της, ὅταν ἡ μικρὴ καλονύχτισε γιὰ νὰ πάῃ νὰ πλαγιάσῃ.

— Καληνύχτα, τῆς εἶπε ὁ πατέρας της· κι' ἐλπίζω ἀπόψε νὰ μὴ δῇ κανένας δράκοντας...

—Ἐλπίζω κι' ἐγώ, ἀποκρίθηκε ἡ μικρή, Πῆρα τουλάχιστο ὅλα μου τὰ μέτρα...

Καὶ βγῆκε.

Ἡ κάμαρά της μικρᾶς ἦταν δίπλα στὴν τραπεζαρία ποὺ καθόμαστε. Καὶ σὲ λίγο ἀκούστηκαν ἀπὸ κεῖ-μέσα κάτι φωνές:

— Μάννα μου!.. ἄ!.. ὤ!.. μιὰ μὲ φτερά!.. μὲ φτερά!.. οὔ, μάννα μου!..

Ἡ Ἑλενίτσα, καλέ, ξεφώνιζε ἔτσι; Ὁ τρόμος ἔκανε τόσο ἀλλοιώτικη τὴ φωνή της, ποὺ δὲν τὴ γνώρισα...

— Πάλι τὰ ἴδια; τῆς ἐφώναξε ὁ πατέρας της. Πάψε, ἀνόητη!.. Ἔ, καλά, μιὰ μὲ φτερά. Θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ παράθυρο ὅπως ἦρθε!

— Μὰ τί φοβᾶται; ρώτησα.

— Οὔφ! κάποια κατσαρίδα... Δὲν τὴν ξέρεις τώρα τὴν Ἑλενίτσα; Φοβητσιάρα σὲ ὅλα, καὶ προπάντων στὶς κατσαρίδες... Ἄκου! ἄκου την!..

Κι' ὑψώνοντας τὴ φωνή:

—Ἔ, θὰ πάψῃς πιά, Ἑλενίτσα; Τ' εἶν' αὐτά; Δὲ ντρέπεσαι;...

Μὰ ὁ φόβος δὲν ἔχει ντροπή. Ἡ Ἑλενίτσα ἐξακολουθοῦσε νὰ ξεφωνίζῃ, νὰ καλῇ σὲ βοήθεια, νὰ κράζῃ τὴ μητέρα της, νὰ χτυπᾷ νὰ πηδᾷ, νὰ τρέχῃ, νὰ χαλᾷ τὸν κόσμο. Κι' ἐπιτέλους τὴν εἴδαμε νὰ πετιέται ἀπὸ τὴν κάμαρα ξιπόλυτη, μὲ τὰ νυχτικά της καὶ μ' ἕνα γοβάκι στὸ χέρι.

— Μαμμά! ἔκαμε μὲ τὴν ἀνατριχίλα πάντα τοῦ τρόμου στὴ φωνή· εἶναι στὸ κρεβάτι μου!.. Κάθησε πάνω στὸ μαξιλάρι μου!.. Ἔλα νὰ τῆ σκοτώσῃς!..

— Θὰ φύγῃ... νά, τώρα θἄφυγε...

—Ὄχι! φεύγει καὶ ξαναγυρίζει! Εἶναι μέσα!

Ἡ μητέρα ἀναγκάστηκε νὰ μπῇ στὴν κάμαρα καὶ νἀρχίσῃ τὸ κυνήγι τῆς φτερωτῆς κατσαρίδας Ἡ Ἑλενίτσα στεκόταν ἀπέξω καὶ σὲ κάθε χτύπο ποὺ ἄκουγε, —ἀπὸ παντούφλα, ὑποθέτω, στὸν τοῖχο ἢ στὸ πάτωμα — ρωτοῦσε μὲ ἀγωνία:

— Τὴ σκότωσες; τὴ σκότωσες;

— Τή... τὴ σκότωσα, ἔλα!

— Ψέματα μοῦ λές!..

— Ἔφυγε!

— Βλέπεις;!.. Δὲν τὴ σκότωσες!.. Μὰ ποῦ πῆγε; Κάτω ἀπ' τὸ κρεβάτι;

Γι' ἀπάντηση, ἡ μητέρα μὲ τὴν παντούφλα ξαναχτυποῦσε, ἡ Ἑλενίτσα ξαναρωτοῦσε κι' ὁ πατέρας ἔχασε τὴν ὑπομονή:

—Ἄ, μὰ δὲν ὑποφέρεσαι, Ἑλενίτσα! Ἔτσι θὰ μᾶς ἀναστατώνῃς κάθε βράδυ; Οὔφ!..

Μοῦ ζήτησε συγγνώμη καὶ μπῆκε κι' αὐτὸς στὴν κάμαρα, μήπως κατόρθωνε νὰ σκοτώσῃ τὸ θεριὸ καὶ νὰ τελειώσῃ ἡ φασαρία. Ἀλλὰ τοῦ κάκου. Ἡ φτερωτὴ κατσαρίδα ἤξερε, φαίνεται, νὰ ξεφεύγῃ καλὰ τὶς παντουφλιές, καὶ εἶχε βάλει πεῖσμα νὰ μένῃ στὴν κάμαρα ἐκείνη, ποὺ ποιὸς ξέρει τί τὴν τραβοῦσε καὶ τί ἐσκόπευε νὰ κάνῃ. Μόνο νὰ «φάῃ» τὴν Ἑλενίτσα δὲν εἶχε βέβαια στὸ νοῦ της.

Ἐπιτέλους ἔτρεξε καί... ἡ γάτα.

Μόλις τὴν εἶδε, ἡ Ἑλενίτσα φώνιαξε μὲ πεποίθηση κι' ἀνακούφιση:

— Ἀφήστε τὴν Ψιψίκα νὰ τὴν πιάσῃ!.. Ἡ Ψιψίκα μόνο θὰ τὴν πιάσῃ!

Πραγματικῶς, αὐτὴ ἦταν ἡ ἀπρόπτη λύση. Ἄφε-σβύσε ἡ Ψιψίκα τσάκωσε τὸ θεριό. Κι' ἡ Ἑλενίτσα, ἀφοῦ τὸ εἶδε πιὰ στὸ στόμα τῆς γάτας, ποὺ ἔφευγε μὲ τὴ θεία της θριαμβευτικά, ἀποφάσισε νὰ ξαναμπῇ στὴν κάμαρα γιὰ νὰ πλαγιάσῃ. Ἡσυχία.

— Ἡ γάτα μᾶς ἔσωσε ἀπόψε, μοῦ εἶπε γελώντας ὁ πατέρας ὅταν γύρισε στὴν τραπεζαρία.

— Μὰ ἔτσι τὰ φοβᾶται ὅλα; τὸν ρώτησα.

— Τὸ περίεργο εἶναι, μοῦ ἀποκρίθηκε, ποὺ δὲν τὰ φοβᾶται ὅλα ἔτσι. Οἱ κατσαρίδες τὴν ἀναστατώνουν. Στὸ φόβο της μάλιστα, τὶς περιγράφει μὲ τά... ζωηρότερα χρώματα. «Μιὰ μαύρη, ὁλόμαυρη, γυαλιστερή! μιὰ καφετιά!... μιὰ μκβιὰ σκούρα!.. μιὰ μὲ μουστάκια τόσα!.. μιὰ μὲ χνούδι στὴ ράχη!..» Καὶ τὰ ποντίκια τὰ φοβᾶται, καὶ τοὺς βατράχους, καὶ τὶς σαύρες, καὶ τὶς νυχτερίδες... Στάσου νὰ ἰδῇς ὅμως. Μιὰ μέρα περπατούσαμε στὸ Τατόϊ, στὸ δάσος. Πήγαινα μπροστά. Ἄξαφνα βλέπω ἕνα φίδι μεγάλο, κουλουριασμένο σ' ἕνα δέντρο, μὲ τὸ κεφάλι κρεμασμένο. «Πώ, πώ, λέω μὲ τὸ νοῦ μου, ἂν τὸ ἰδῇ αὐτὸ ἡ Ἑλενίτσα!» Καὶ γυρίζω, γιὰ νὰ τὴν ἀπομακρύνω μὲ τρόπο... Ἀλλὰ τὸ εἶχε ἰδεῖ. Καὶ φαντάσου τὴν ἔκπληξή μου, ὅταν τὴ βλέπω νὰ τρέχῃ, νὰ τὸ κοιτάζῃ μὲ περιέργεια καὶ νὰ φωνάζῃ: «Τί ὄμορφο! τί χαριτωμένο φιδάκι!.. Ἰδὲς τὰ ματάκια του!..» —«Φύγε ἀπὸ κεῖ, νὰ μὴν πεταχτῇ ἀπάνω σου!..» Τὴν τραβῶ ἀπ' τὸ χέρι, μοῦ ξεφεύγει καὶ ξαναγυρίζει, γιὰ νὰ ἰδῇ ἀκόμα τὸ φίδι! Πῶς σοῦ φαίνεται;

— Ἀνεξήγητο, εἶπα, ἀλλὰ σηνειθισμένο. Ἔχω ἰδεῖ πολλὰ τέτοια στὴ ζωή μου.

Καὶ θυμήθηκα ἕν' ἄλλο κορίτσι, ποὺ λιποθυμοῦσε ὅταν ἔβλεπε μέλισσα, μὰ ποὺ ἦταν ἱκανὴ νὰ... πατήσῃ ἕνα φρύνο· μιὰ κυρία, ποὺ ἀνέβαινε στὶς καρέκλες καὶ στὰ τραπέζια, ὅταν ξεμύτιζε κανένα ποντικάκι, καὶ ποὺ τἄβαζε γενναῖα μὲ τὸν ἀγριώτερο σκύλο· τέλος μιὰν ἄλλη ποὺ χαλοῦσε τὸν κόσμο σὰν τὴν Ἑλενίτσα ὅταν ἔβλεπε καμμιὰ φτερωτὴ κατσαρίδα, μὰ δὲν τόχε γιὰ τίποτα νὰ πιάσῃ ἀπ' τὴν οὐρὰ μιὰ πράσινη σαύρα! Γι' αὐτὸ εἶπα πὼς ὑπάρχουν γοῦστα καὶ στὸ φόβο. Ἀλλὰ τὸν παράλογο μόνο. Γιατὶ ὁ ἄλλος, ὁ λογικός, ὁ δικαιολογημένος, δὲν ξέρει τέτοιες ἰδιοτροπίες! Οὔτε πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ ἄνθρωπος ποὺ νὰ φοβᾶται τὴν τίγρη κι' ὄχι τὸ λεοντάρι, τὴ λεοπάρδαλη κι' ὄχι τὴν ὕαινα, τὸν πεινασμένο λύκο κι' ὄχι τὸν λυσσασμένο σκύλο...

Ἂς εἶναι ὅμως ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἡ Ἑλενίτσα μὲ διασκέδασε πολύ. Καὶ σᾶς, ἐλπίζω...

Σᾶς ἀσπάζομαι **ΦΑΙΔΩΝ**

ΜΑΡΜΑΡΥΓΕΣ

Ὑπάρχουν λυχνάρια ποὺ σβήνουν μὲ μιὰ λαμπρὴ ἀναλαμπή, κι' ἄλλα ποὺ σβήνουν μὲ μιὰ ταγγὴ καπνιά. Τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ τοὺς συγγραφεῖς ποὺ γέρασαν κι' ἐξακολουθοῦν νὰ γράφουν: Ἄλλοι βγάζουν ἀκόμα φῶς, ἄλλοι καπνιά...

* * *

Πολλὲς φορὲς τὰ ἐρείπια ἀποπνίγουν τὴν ἄνθιση. Κάποτε ὅμως κανένα δέντρο θεριεύει, θρασομανᾷ κι' ἡ ρίζα του, θυμωμένη, γκρεμίζει τὰ ἐρείπια.

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ

(Ἀπὸ ἀνέκδοτα χειρόγραφά του)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἀργόηχη κυλάει μελωδία
Ἀπ' τοῦ βιολιοῦ τὰ πονεμένα [στήθια,
Γεμάτη μιὰ γλυκειὰ μελαγχολία
Ποὺ λὲς καὶ βγαίνει ἀπ' τὰ βύθια
Καρδούλας πληγωμένης.

Τὴν πίκρα της ἀγάλια-ἀγάλια [χύνει,
Βαθιὰ πολὺ βαθιά,
Μὲς στῆς ψυχῆς μου τὴ βουβὴ [γαλήνη,
Ποὺ τώρα ἀρχίζει ἁπαλὰ νὰ [σβύνῃ.

Μενεξεδένια σύννεφα περνοῦνε
Στὸν οὐρανὸ τὸν γαλανοντυμένο
Τῆς φαντασίας· μοιάζουν ὡς κυ- [λοῦνε
Σὰν πένθιμο προμύνημα θλιμ- [μένο,
Μιᾶς μπόρας μακρισμένης...

Μὰ νά, ἁρμονίας εὔθυμης οἱ τόνοι
Ἠχοῦνε ρυθμικά.
Ἐνθουσιώδικη ἡ χαρὰ ὑψώνει
Φωνή, ποὺ τὴν καρδιὰ γλυκαλα- [φρώνει.

Ἐλπιδαχτίδες φλογερὲς χρυσί- [ζουν
Τοῦ εἶναι κάθε βάθος, βυθισμένο
Στὸ σκότος, καὶ τὴ σκέψη μου [φωτίζουν,
Ὡσὰν ροδόγελο γαληνεμένο,
Μιᾶς μέρας ἡλιολουσμένης.

Ὦ, Μουσική, μ' οὐράνια μοιά- [ζεις
Ἀγγελικὴ μιλιά·
Σκλάβα σου ἡ ψυχή μου, ποὺ τα- [ράζεις
Γλυκόπικρα, σ' ὅ,τι τῆς προστά- [ζεις.

Μικρομέγαλη

Η ΑΔΕΡΦΟΥΛΑ ΜΟΥ

Σὰν ἦταν μικρὴ ἡ ἀδερφούλα μου, τὴν ἀγαποῦσα καὶ τὴ χάϊδευα πάρα πολύ.

Στὸ χωριό, τὰ ζεστὰ καλοκαιρινὰ μεσημέρια, ὅπου καμμιὰ μας δὲν εἶχε ὄρεξη γιὰ ὕπνο, πέταγα σὲ μιὰν ἄκρη ὅλα μου τὰ βιβλία μὲ τὶς σοφίες τους, ἔπερνα τὴν ἀδερφούλα μου καὶ ξαπλωνόμαστε κάπου ἀπ' τὸν ἴσκιο μιᾶς πελώριας ἐλιᾶς ποὺ βρισκόταν λίγα βήματα πέρ' ἀπ' τὸ σπίτι μας. Ἐκεῖ περνούσαμε μαζὶ ὧρες ὁλόκληρες εὐτυχισμένες.

Πότε τὴ γαργαλοῦσα γιὰ ν' ἀκούσω τὸ ἀργυρόηχο γέλιο της, ποὺ γιὰ μένα ἦταν ἡ πιὸ γλυκειὰ μουσική, πότε τὴν ἔκανα νὰ μοῦ ἐπαναλαμβάνῃ χίλιες φορὲς παραμύθια καὶ ποιηματάκια, ποὺ τῆς μάθαινα ἢ ἴδια, γιὰ ν' ἀκούσω τὴ γλυκειά της φωνούλα, ποὺ κυλοῦσε σὰν τὸ νερὸ δροσεροῦ ρυαμοῦ, καὶ πότε τῆς ἔκανα διάφορα ψεύτικα πειράγματα, γιὰ νὰ βλέπω τὰ μεγάλα της μαῦρα μάτια ν' ἀγριεύουν ἀπὸ θυμό, καὶ ν' ἀκούω τὴ φωνούλα της νὰ γίνεται αὐστηρὴ καὶ νὰ μοῦ λέῃ νὰ τὴν ἀφήσω ἥσυχη. Καὶ στὸ τέλος, σὰ νἄθελα νὰ τὴν ἀποζημιώσω γιὰ ὅλ' αὐτά, τὴν ἀγκάλιαζα σφιχτὰ-σφιχτὰ καὶ τὴ γέμιζα φιλιά. Τὸ χειμώνα πάλι, τὶς ὧρες ποὺ μοῦ ἔμεναν ἐλεύθερες ἀπὸ τὸ σχολειὸ καὶ τὰ μαθήματά μου, ἔτρεχα κ' ἔβριοκατῆν ἀδερφούλα μου, καὶ τὶς περνοῦσα μὲ τὴν γλυκειὰ της συντροφιά.

Ἔτσι περνοῦσε ὁ καιρός μου χαρούμενα. Ἤρθε ὅμως καὶ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἡ εὐτυχία μου αὐτὴ ἔπαψε. Ξαφνικὰ ἦρθε στὸ σπίτι μας μιὰ δασκάλα, μιὰ ξένη, ποὺ ἴσως μὲ ζήλεια γιὰ τὴν εὐτυχία μας, καὶ μὲ τὴν πρόφαση, πὼς τὰ πολλὰ μου χάδια χαλοῦνε τὴν ἀδερφούλα μου, μᾶς τὰ ἀπαγόρεψε. Ὤ! πόσο ὑπόφερα ἐγὼ στὴν ἀρχὴ ἀπ' αὐτό! Πόσο μελαγχολικὲς μοῦ φαινόνταν τώρα οἱ ὧρες τοῦ χειμώνα, σὰν γύριζα ἀπ' τὸ σχολειό, ποὺ ἔπρεπε νὰ τὶς περνάω μονάχη μου διαβάζοντας, καὶ πόσο ζεστὰ καὶ πληκτικὰ τὰ καλοκαιρινὰ μεσημέρια, ποὺ ἄλλοτε μοῦ τὰ δρόσιζε ἡ συντροφιὰ τῆς ἀδερφούλας μου!

Κι' ὅμως σιγὰ-σιγὰ συνήθισα καὶ σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση. Συνήθισα μάλιστα τόσο, ποὺ στὸ τέλος νόμιζα πὼς δὲν τὴν ξεχώριζα πιὰ ἀπὸ τ' ἄλλα μου ἀδέρφια, καὶ πὼς ἄλλοτε ἦταν ἀνοησία μου νὰ νομίζω ὅτι δὲν μπορῶ νὰ κάνω χωρὶς τὴ συντροφιά της.

Κι' ὅμως, τώρα ποὺ εἶμαι μακριά της, τώρα ποὺ στιγμὲς-στιγμὲς μοῦρχεται μιὰ τρελλὴ ἐπιθυμία νὰ τὴν εἶχα ἐπάνω στὰ γόνατά μου καὶ νὰ τὴν γέμιζα φιλιὰ ὅπως ἄλλοτε, τώρα καταλαβαίνω πὼς ἡ ξεχωριστὴ αὐτὴ ἀγάπη γιὰ τὴν ἀδερφούλα μου μένει ἀκόμα βαθειὰ ριζωμένη μέσ' στὴν καρδιά μου.

Λεπτούλα

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

"Ω! μαμμάκα... Ἄχ, μαμμά μου!..—Μπά, χαρά' στο! Καλὲ ὡραῖος περίπατος, ἔ, κορίτσια;

Καὶ δόστου μουντζοκλάμματα καὶ δόστου χάχανα...

Μὰ γιὰ φαντασθῆτε. Ξεκινήσαμε μορφοστολισμένες καὶ γυρίζαμε σάν... ξεπεσμένοι Ἰταλοί. Μόλις ἡ μαμμά μᾶς εἶδε ἀπὸ μακριά, πῶς δὲν ἔβαλε τὶς φωνές. Τί χάλια ποὺ σοῦ τὰ εἶχαμε! Ἀναμμένες, μισοβρεμμένες μπήκαμε μὲ καλπασμὸ στὴν αὐλὴ καὶ σωριαστήκαμε κυριολεκτικὰ στὴ σκάλα.

— Δὲν πήγατε περίπατο; Μὰ τί πάθατε; μιλᾶτε...

— Μὴν τὰ ρωτᾶτε...

—Τί φταίω; καλέ, ἡ Κυρὰ τῆς Θάλασσας μᾶς πῆρε στὸ λαιμό της, ποὺ ἤθελε καλὰ καὶ σώνει ἀνεμῶνες.

—"Ὄχι ἐγώ, ἀλλά.., ἀλλά...

— Ἐπιτέλους τί σᾶς συνέβη, καὶ γυρίσατε παπιά:..

— Νὰ καλέ, στὸ δρόμο ποὺ πηγαίναμε, στὸν Ἅη-Δημήτρη, βρήκαμε ἕνα ποταμάκι. Πῶς νὰ τὸ περάσουμε; πῶς νὰ τὸ περάσουμε; ἀναρωτιόμαστε.

Ποῦ ἤτανε νὰ βοεθῇ μπροστά μας μιὰ σανίδα. Δὲ χάνουμε καιρὸ καὶ μιὰ καὶ δυὸ ἀρχίσαμε νὰ φτιάνουμε τὴ γέφυρα. Μέχρι ἐδῶ καλά. Ἔλα ὅμως ποὺ θέλαμε νὰ περάσουμε ὅλες οἱ κυρίες μαζί... Κάποια μάλιστα χοροπηδοῦσε τραγουδώντας τὴ Ριρίκα... Δὲν πρόφτασε ὅμως ν' ἀποσώσῃ τὸ τραγούδι της, γιατὶ νὰ σου καὶ σπάζει ἡ σανίδα καὶ μπλούμ! βρισκόμαστε ὅλες στὸ νερό!..

Φωνές... Κακό... κλάμματα, γέλια καὶ πάει λέοντας...

Ἐννοεῖται ὅτι δὲ λείπανε καὶ τ' ἀστεῖα.

— Γιὰ δέστε, κορίτσια, τὴ Νίτσα, πλεει μέσ' στὰ πέδιλα... Καλέ, Ἠλιογέννητη, στέγνωσέ μας μὲ μιὰ ἡλιαχτίδα... Ἀμ' κι' ἐγὼ μούσκεμμα τῆμαι... Πώ, πώ, ἡ Κυρὰ τῆς Θάλασσας φοβᾶται μιὰ σταλιὰ νερό. Τώρα; σὰν τ' ἀποτώρα... Μὲ χίλια βάσανα περάσαμε στὴν ἄλλη ὄχθη, μισοστεγνώσαμε, πήραμε... τὰ βρεμμένα μας καὶ δρόμο. Πῶς δὲ μᾶς εἴδανε τὰ μικροπαίδια, νὰ μᾶς φέρνουνε μὲ τὰ «ἀοὐαἀουὰα...»

Πῶς τὰ καταφέραμε ἀλήθεια; Ρωτοῦσα καὶ ξαναρωτοῦσα. Ἔλα ντέ, μήπως εἶναι ἡ πρώτη φορὰ γιὰ ἡ τελευταία;.. Ἄχ, αὐτὲς οἱ ἀνεμῶνες τί μᾶς κάνανε... νἄξεραν τί μᾶς κάνανε..

Ἠλιογέννητη

ΩΡΕΣ

Δὲν ἀγαπῶ τὰ ἡλιολουσμένα ἀνοιξιάτικα ἀπογεύματα, ποὺ σοῦ φέρνουν μιὰ καταθλιπτικὴ ἀνία στὴν ψυχή.

Τέτοιες μονότονες ὧρες πέρνω μονάχος μου ἕνα μονοπατάκι ποὺ ξανοίγεται δίπλα στὴ θάλασσα καὶ προχωρῶ μακριά... Σὰν κουραστῶ, ξαπλώνομαι στὴν ἄμμο, βυθίζω τὸ κεφάλι μέσ' τὰ χέρια μου, καὶ κοιτῶ ἀφηρημένα... Μὰ οὔτε ἡ ἀπέραντη ἔκκαση τοῦ γαλανοῦ πελάγους μὲ συγκινεῖ, οὔτε τὸ ἀνοιξιάτικο χαλὶ ποὺ φαίνεται πιὸ κεῖ, οὔτε τὸ δροσερὸ ταμπλὼ τῶν ξένοιαστων ξυπόλυτων παιδιῶν, ποὺ χαμένα μέσ' τὸ γράσιδι, μαζεύουν μαργαρίτες. Ὅλα κάτω ἀπὸ τὸ θερμὸ ἥλιο ἀκινητοῦν· καμμὰ πνοὴ δὲ σαλεύει γύρω. Καὶ μέσ' στὸ μυαλό μου αἰσθάνομαι τὴν ἴδια ἀπόλυτη ἀκινησία...

* * *

Μ' ἀρέσουν ὅμως τὰ χλωμὰ ἀνοιξιάτικα δειλινὰ καὶ παίρνω μόνος πάλι τ' ἀπόμερο μονοπατάκι... Ὅλα τώρα ἔχουν κάποια πνοὴ καὶ τὰ χόρτα ἀνατριχιάζουν ἀπὸ ἕνα παράξενο παλμό, κι' ἡ θάλασσα ζωηρεύει καὶ φλοισβίζει στὴν ἀκρογιαλιά.

Ξαπλώνομαι στὴν ἄμμο καὶ κοιτῶ τὴν ἀπροσδιόριστα ροδοβαμένη ἔκταση τοῦ πελάγους... Χίλιες σκέψεις. ἐλαφρά, πλημμυροῦν τὸ μυαλό μου... Ξένοιαστα χρόνια ξεθάβουνται κάτω ἀπὸ τὴ γκρίζα στάχτη τῆς λησμονιᾶς, πρόσωπα ἀγαπημένα καὶ ξεχασμένα γιὰ πάντα, ξαναπροβάλλουν χαμογελώντας δειλά... Ἕνας πόνος γλυκὸς μοῦ σφίγγει τὴν καρδιά... Μ' ἀρέσουν τὰ χλωμὰ ἀνοιξιάτικα δειλινά...

Νεῖλος Αὐγερίτης

ΕΧΕΤΕ ΓΕΙΑ!

Ἔχετε γειά! Ἔχετε γειά! θαλασσοπούλια μεῖς γερά, φεύγουμε γιὰ τὰ ξένα· ἔχετε γειά, γονεῖς, παιδιά, γι' ἀλαργηνὰ ἄλλα νερά, φεύγουμε, τὰ καϊμένα.

Ἡ θάλασσα ἀγκομαχᾷ, βουΐζουν γύρω τὰ στοιχειά, ποιὸς ξέρει ἂν σαπισμένα, δὲ μᾶς ξεσύρουν τὰ κορμιὰ σὲ καμμιὰ ἔρμη ἀκρογιαλιά, τὰ κύματ' ἀφρισμένα;

Μὴν κλαῖς, μαννούλα, ἔχε γειά! φεύγουμε νέοι στὴν καρδιὰ μὲ μιὰν ἐλπίδα μυστικιά, νὰ μᾶς φυλάῃ ἡ Παναγιά, Ἔχετε γειά! Ἔχετε γειά!

Κυρὰ Φροσύνη

ΔΥΟ ΑΔΕΛΦΟΙ

Ὁ Αὐγουστῖνος κι' ὁ Ἀννιβάλδος Καρρὰς ἦταν διάσημοι γάλλοι ζωγράφοι. Ὁ πατέρας τους ἦταν ἕνας φτωχὸς ράφτης καὶ γι' αὐτὸ εἶχαν ὑποφέρει στὰ παιδικά τους χρόνια μεγάλες στερήσεις· τώρα ὅμως τὸ ταλέντο τους τοὺς εἶχε χαρίσει καὶ πλοῦτο καὶ δόξα.

Ὁ ἕνας, ὁ Αὐγουστῖνος, ξεχνώντας τὴν ταπεινή του καταγωγή, περνοῦσε ζωὴ πολυτελεστάτη, περιστοιχιζόμενος μόνον ἀπὸ ἄρχοντες πλούσιους καὶ ἰσχυρούς. Ἀπεναντίας ὁ Ἀννιβάλδος ἔδειχνε τὴν ἴδια ἀγάπη στοὺς πλούσιους καὶ στοὺς φτωχούς.

Μιὰ ἡμέρα, ὁ Αὐγουστῖνος τοῦ ἔκανε τὴν παρατήρηση, γιατί, καθὼς ἔλεγε, δὲν κρατοῦσε τὴ θέση του ὅπως αὐτός· ἀλλ' ἀφοσιωμένος στὴν ἐμπλία του, δὲν πρόσεξε ὅτι ὁ ἀδελφός του εἶχε πάρει ἕνα φύλλο χαρτὶ καί, ἐνῶ τὸν ἄκουγε προσεχτικά, εἶχε ἀρχίσει νὰ ζωγραφίζῃ κάτι.

— Τί κάνεις ἐκεῖ; τὸν ρώτησε ἐπιτέλους.

—Ἀδελφέ μου, τοῦ ἀπάντησε ὁ Ἀννιβάλδος, χαράζω σ' αὐτὸ τὸ χαρτὶ τὴν εἰκόνα ποὺ ἔπρεπε νὰ μένῃ πάντα στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μας, καὶ νὰ μᾶς κάνῃ καλοὺς πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους σὲ ὁποιαδήποτε τάξη κι' ἂν ἀνήκουν.

Καὶ τοῦ ἔδειξε τὴ ζωγραφιὰ ἑνὸς ράφτη, καθισμένου σταυροπόδι στὸ τραπέζι τῆς ἐργασίας του μὲ τὴ βελόνα στὸ χέρι: ἦταν ὁ πατέρας τους.

Ὁ Αὐγουστῖνος μετάνοιωσε, γιὰ τὴ διαγωγή του καὶ στὸ ἑξῆς μιμήθηκε τὸν ἀδελφό του, γιατὶ κατάλαβε ὅτι ἡ μεγαλύτε-

ρη δόξα ἑνὸς παιδιοῦ πρέπει νὰ εἶναι τ' ὄνομα τοῦ πατέρα του.

(Διασκευὴ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Γλυκειὰ Ἑλληνοπούλα

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΝΑΣΤΡΑΝΤΙΝ ΧΟΤΖΑ

ΦΤΕΡΝΙΣΜΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΚΡΟΤΗΜΑΤΑ

Κάποτε, ἀπὸ ματαιοδοξία, ὁ Ναστρανὶν Χότζας παρήγγειλε στοὺς μαθητές του, ὁποτε φεσνίζεται, ν' ἀφίνουν κάθε δουλειά, ὅ,τι κρατοῦν, καὶ νὰ χειροκροτοῦν. Μιὰ μέρα ἔπεσε ὁ κουβὰς στὸ πηγάδι κι' ὁ Χότζας εἶπε στοὺς μαθητές **του** νὰ **τὸν δέσουν μ' ἕνα σχοινὶ κσὶ νὰ τὸν κατεβάσουν νὰ πάρη τὸν κουβά.**

Πραγματικά, οἱ μαθηταὶ δέσανε ἀπ' τὴ μέση τὸ Χότζα, τὸν κατέβασαν ὥς τὸ νερὸ κι' ἄρχισαν νὰ τὸν ἀνεβάζουν, ὅταν ἀκοῦν μέσ' ἀπ' τὸ πηγάδι ἕνα ἠχηρότατο «Ἀγροῦ . . . ου . . . ου». Πιστοὶ λοιπὸν στὴν παραγγελία τοῦ Χότζα, παρατοῦν τὸ σχοινὶ κι' ἀρχίζουν νά . . . χειροκροτοῦν Κι' ὁ Χότζας, ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα τῶν μαθητῶν του, ἔπεσε μέσ' στὸ νερό, θῦμα τῆς ματαιοδξίας του.

Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ ΚΙ' ΟΙ ΚΑΜΗΛΕΣ

Μιὰ μέρα, ἕνας χωριὰς εἶδε τὸν Νασταρτὶν Χότζα ἀνεβασμένο σ' ἕνα δέντρο, νὰ πριονίζῃ σύρριζα τὸ κλαδὶ ποὺ πατοῦσε.

— "Ε! Χότζα, τοῦ φωνάζει, τί κάνεις; Θὰ πέσῃς.

— Τί ξέρεις σὺ ἂν θὰ πέσω ἐγώ, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Χότζας.

Ὁ χωριὰς κατάλαβε ὅτι εἶχε νὰ κάνῃ μὲ ἰδιότροπο ἄνθρωπο καὶ χωρὶς νὰ πῇ τίποτα ἄλλο, ἐξακολούθησε τὸ δρόμο **του.**

Σὲ λίγο ὅμως τὸ κλαδὶ κόπηκε κι' ὁ Χότζας βρέθηκε φαρδὺς-πλατὺς καναγῆς.

— "Α, λέει, αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος θἆναι κανένας σοφός, κι' ἀφοῦ ἤξερε ὅτι θὰ πέσω, θὰ ξέρῃ καὶ πότε θὰ πεθάνω.

Τρέχει λοιπὸν ὁ Χότζας καὶ προφθαίνει τὸ χωρικό.

— Καλέ μου ἄνθρωπε, ἐσὺ εἶσαι σοφὸς καὶ ἤξερες πρὶν ὅτι θὰ πέσω· πές μου,σὲ παρακαλῶ, πότε θὰ πεθάνω, γιὰ νὰ ἑτοιμαστῶ.

Ὁ χωρικός, γιὰ νὰ τὸν ξεφορτωθῇ, τοῦ λέει ὅτι θὰ πεθάνῃ τὸ Σάββατο. Ὁ Χότζας τὸ πίστεψε καὶ τὸ βράδυ τῶπε στὴ γυναῖκα **του,** ποὺ τὸν κορόϊδεψε. Τὸ Δεβτερὸ λοιπὸν πάει ὁ Χότζας ἔξω ἀπ' τὸ χωριό, σκάβει πλάϊ στὸ δρόμο ἕνα λάκκο καὶ μπαίνει μέσα γιὰ νὰ πεθάνῃ Σάφνου ἀκούει κουδούνια νὰ χτυποῦν καὶ χαρούμενα τραγούδια. Ἤταν ἕνα καραβάνι ἀπὸ καμήλες φορτωμένες μὲ γυαλικά.

— Ὤ, λέει ὁ Χότζας, ἔφθασα στὸν Παράδεισο χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, κι' ἀκούω τὰ τραγούδια τῶν οὐρί.

Σηκώνει λοιπὸν τὸ κεφάλι **του** γιὰ νὰ δῇ, μὰ μὲ τὴν κίνηση αὐτὴ τρόμαξαν οἱ καμῆλες, ἔριξαν κάτω τὰ γυαλικὰ κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν. Οἱ καμηλέρηδες τότε, ἅμα εἶδαν ὅτι αἰτία **τοῦ κακοῦ** ἦταν ὁ Χότζας, τὸν ἔπιασαν καὶ τοῦ τὶς ἔβρεξαν καλά. Ὅταν τὸ βράδυ γύρισε μισοπεθαμένος ἀπ' τὸ ξύλο στὸ σπίτι του, ἡ γυναῖκα του τὸν ρώτησε πῶς ἦταν **στὸν ἄλλο κόσμο.**

— Τί νὰ σοῦ πῶ, γυναῖκα,θἆναι καλὰ ὅταν εἶσαι χωμένος στὸ χῶμα. Ἄμα σηκωθῇς ὅμως γιὰ νὰ δῇς, τρομάζουν οἱ καμῆλες κι' οἱ καμηλέρηδες σὲ λυσσιάζουν *στὸ ξύλο, καὶ σὲ πετοῦν ἔξω ἀπ'* τὸν παράδεισο.

(Ἀπὸ τὸ τουρκικὸ) *Κάποιος*

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Στὴ μελέτη τῆς Γεωγραφίας, Ὁ Γεῶργος ἀπελπισμένος:

— Ἄχ, δὲν βρίσκω στὸ χάρτη αὐτὴ τὴν πόλη!

— Ποιὰ πόλη;

— Τὴν ἄλλη ὅπου γίνονται καπνά.

— Ἀηλαδή.

— Μὰ νά. Ἡ Γεωγραφία μου λέει. «Καπνὰ γίνονται ἐν Ξάνθῃ, Καβάλλᾳ καὶ ἀλλαχοῦ».Τὴν Ξάνθη τὴ βρῆκα. Τὴν Καβάλλα τὴ βρῆκα. Τὴν Ἀλλαχοῦ ἀδύνατο!

Λυσόχαρτο

ΕΞΗ ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

1.—Διαγωνισμὸς μικροῦ Μύθου.

Ἐπειδὴ ἔχετε πρόσφατη τὴν κρίση τοῦ προηγούμενου Διαγωνισμοῦ, καὶ διαβάσατε τοὺς καλοὺς Μύθους ποὺ βραβεύθηκαν, θἄχετε, νομίζω, μεγάλη διάθεση νὰ γράφετε τώρα ὅμοιους καὶ καλύτερους. Γι' αὐτὸ ἐπαναλαμβάνω τὸν Διαγωνισμὸ τοῦ Μύθου. Τοὺς ὅρους τοὺς ξέρετε καὶ ἀπὸ τὴν περσινὴ προκήρυξη (στὸ 34 φυλλάδιο τοῦ 1930) ἀλλὰ κι' ἀπὸ τὴν κρίση στὸ 32ο φετεινό, ὅπου τοὺς ξαναεῖπα.

2.—Διαγωνισμὸς Φωτογραφίας

Πέρυσι εἴχαμε Διαγωνισμὸ Ζωγραφικῆς, ποὺ σὲ λίγο θὰ βγοῦν τἀποτελέσματά του. Φέτος εἶναι ἡ σειρὰ τοῦ Διαγωνισμοῦ Φωτογραφίας. Μιὰ καλλιτεχνικὴ φωτογραφία, μὲ καλὸ θέμα καὶ καλὴ ἐκτέλεση, δὲν εἶναι σὰν ἕνα ἔργο ζωγραφικῆς; Ὁ φακὸς βέβαια παίζει σπουδαῖο ρόλο. Ἀλλὰ τὸν σπουδαιότερο τὸν παίζει ὁ φωτογράφος ποὺ θὰ διαλέξῃ μὲ γοῦστο τὸ θέμα του καὶ θὰ τὸ ἀποδώσῃ μὲ τέχνη.

Τὸ θέμα, αὐτὴ τὴ φορά, τὸ ἀφίνω ἀπροσδιόριστο. Νὰ φωτογραφήσετε ὅ,τι θέλετε, ὅ,τι σᾶς ἀρέσει. Οἱ φωτογραφίες σας μόνο νὰ μὴν εἶναι οὔτε πολὺ μεγάλες, οὔτε πολὺ μικρές. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νἀναι κολλημένες σὲ καρτόνι. Θὰ στεῖλετε ἀπὸ *τρεῖς διάφορες.* Καὶ πίσω στὴν καθεμιὰ θὰ γράψετε τὸν τίτλο της (τί εἶναι) τὸνομά σας, τὸ ψευδώνυμό σας, ὅσοι ἔχετε, καὶ τὴν ἡλικία σας.

3.—Διαγωνισμὸς Κρυπτογραφικοῦ

Ὁ *Νάρκισσος* μοῦ ἔδωσε τὴν ἰδέα νὰ δοκιμάσω καὶ Κρυπτογραφικὸ δυσκολώτερο. Σᾶς δίνω λοιπὸν σήμερα ποὺ παρουσιάζει τὶς ἑξῆς μεγάλες δυσκολίες: Α' Τὸ ἀλφάβητό του δὲν ἔγινε μὲ καμμιὰ μέθοδο, μὲ κανένα σύστημα, ὥστε, ἀπὸ μερικὰ γράμματα ποὺ θὰ βρῇ κανεὶς, νὰ μαντέψῃ καὶ τἄλλα, ἀκόμα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀπὸ τὸ κείμενο. Β' Τὸ κρυπτογράφημα δὲν χωρίζεται οὔτε σὲ λέξεις οὔτε σὲ παραγράφους. Εἶναι μονοκόμματο καὶ κάθε ἀράδα του ἔχει ὅσα σημεῖα χωροῦσαν. Ὥστε ἐδῶ νὰ μπορέσετε, μὲ τὴν πρώτη ματιά, νὰ καταλάβετε ἂν εἶναι στροφὴ ποιήματος ἢ πεζό. Ἕνα μόνο μπορῶ νὰ σᾶς πῶ: πεζὸ ἢ ποίημα,εἶναι στὴν ἡμελουμένη γλῶσσα, τὴ δημοτική. Νὰ ἰδοῦμε λοιπόν, θὰ ὑπερνικήσετε καὶ τἰς μεγάλες αὐτὲς δυσκολίες; Ἰδοὺ τὸ κρυπτογράφημα:

;—;?ς<!«Ο13)(!.;«Ο1»;«ς2«!—;(ς!1×;,)2.<ς2ς;>!(.ς2<Ο‖,;§12?)<)«Ο1>;3;«!«;!»;)>;«)(ς201«!!×Ο1«!>;?Ο1«!?Ο((;2!?;,;»;(+;?;>ς2!«Ο1—)>;2!?!.)«!>+2!;2?;;Ο«;)Ο3)(Ο220 1;>§,!;2

Θὰ τὸ διαβάσετε Καὶ θὰ μοῦ γράψετε μὲ ποιὸ τρόπο βρήκατε τὸ ἀλφάβητο.

4.—Διαγωνισμὸς Στίξεως

"Ἕνας γνωστὸς μεταφραστὴς λογοτεχνικῶν ἔργων εἶχε φέρει ἐδῶ καὶ λίγες μέρες κάποια μετάφραση του σ' ἕναν 'Αθηναῖο ἐκδότη ὁ ἐκδότης ἀφοῦ τοῦ μίλησε πρῶτα γιὰ τὴν κρίση ποὺ περνᾶ τὸ βιβλίο καὶ τἰς δυσκολίες ποὺ εἶχε ν' ἀναλάβῃ τὴν ἔκδοση τοῦ εἶπε ἔπειτα τί νὰ σοῦ πῶ φίλε μου αὐτὰ τὰ πράμματα δὲ διαβάζονται τώρα ποιὰ πράμματα ρώτησε ὁ νέος μὲ τὰ χειρόγραφα τὰ φιλολογικὰ καὶ τί διαβάζονται ἄλλα ἔργα φιλοσοφικὰ κοινωνιολογικὰ σοβαρὰ ἔργα τέλος πάντων ἂν μπορῆτε νὰ μᾶς φέρετε τίποτε τέτοια κάτι μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ ὁ νέος μεταφραστὴς ἔφυγε μὲ τὰ χειρόγραφά του ἀποφασισμένος ἴσως νὰ ἐπιδοθῇ στὴ μετάφραση σοβαρῶν ἔργων.

Τί λέει αὐτό, καλέ; —Σεῖς θὰ τὸ βρῆτε. Καὶ θὰ μοῦ τὸ πῆτε καὶ μένα. Δηλαδὴ θὰ μοῦ τὸ στεῖλετε χωρισμένο σὲ φράσεις, σὲ παραγράφους κτλ. βάζοντας τὴ στίξη ποὺ χρειάζεται: τελεῖες, κόμματα, παῦλες, εἰσαγωγικὰ κτλ. Ἔτσι θὰ μπορέσω κι' ἐγὼ νὰ τὸ διαβάσω καὶ νὰ τὸ καταλάβω.

5.—Διαγωνισμὸς Τυπογραφικῶν Λαθῶν

Στὸ σημερινὸ φυλλάδια, καὶ στἰς πρῶτες ὀκτὼ σελίδες, ἔχω ἀφήσει ξεπιτηδὲς πέντε τυπογραφικὰ λάθη ποὺ ἀλλάζουν τὴ λέξη κι' ἔτσι ἡ φράση παίρνει ἄλλο νόημα, παράλογο ἢ ἀστεῖο. Θὰ βρῆτε καὶ θὰ σημειώσετε αὐτὰ τὰ λάθη ἔνα: «Στὴ σελίβα δεῖνα. στήλη τάδε; ἡ λέξη *σπόρος* (π : χ :) θέλει *σκόρος.* Στὴ σελίδα τάδε, στήλη δεῖνα, ἡ λέξη *δίνω* θέλει *δένω*» καὶ καθεξῆς. Ἐννοεῖται ὅτι αὐτὰ μόνο τὰ τυπογραφικὰ λάθη θὰ βρῆτε. Τἄλλα ποὺ ἔγιναν κι' ἔμειναν κατὰ τύχη—τὰ συνηθισμένα λάθη ποὺ φαίνονται ἀμέσως, *βγέπω*, ἀντὶ *βλέπω*, *ἄλλος* ἀντὶ *ἄλλος*, *ρὲν* ἀντὶ *δὲν* κτλ.—δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν.

6.—Διαγωνισμὸς Διηγήματος

Θὰ γράφετε ἓν'ἀστεῖο μᾶλλον διήγημα μὲ βάση τὴν κοινὴ παροιμία «ἀλλοῦ τὰ κακκαρίσματα κι' ἀλλοῦ γεννοῦν *οἱ κότες*».

Ἡ παροιμία αὐτὴ λέγεται ὅταν συμβαίνῃ κάτι ἀπὸ ἑκεῖ ἢ ἀπὸ κάποιον ποὺ δὲν τὸ περίμενε κανείς, γιατὶ εἶχε λάγους νὰ τὸ περιμένῃ ἀπ' ἄλλοῦ (ἢ ἀπὸ ἄλλον). Ἕνα τέτοιο περιστατικὸ θὰ θυμηθῆτε ἢ θὰ ἐπινοήσετε, καὶ στὸ τέλος, σὰν ἐπιμύθιο νὰ πῆτε, θὰ βάλετε τὴν παροιμία.

Τὸ διήγημα, στὴ συνηθισμένη μας γλῶσσα τὴν ἁπλή, χωρὶς καμμιὰ ἀνάμιξη καθαρεύουσας—ἢ γλωσσικὴ ὁμοιομορφία εἶναι ὅρος ἀπαραίτητος—δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ *δυὸ στήλες* τῆς Σελίδος μας. Μετρῆστε λοιπὸν τἰς λέξεις.

Γενικοὶ Ὅροι τῶν ἑξῆ Διαγωνισμῶν

Ὁ Διαγωνισμὸς Διηγήματος εἶναι Μεγάλος, οἱ ἄλλοι εἶναι Μικροί. Θὰ ἰδῆτε λοιπὸν στὸν Ὁδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ τί βραβεῖα ἔχουν οἱ Μεγάλοι καὶ τί βραβεῖα ἔχουν οἱ Μικροὶ Διαγωνισμοί.

Δωρεὰν μποροῦν νὰ λάβουν μέρος μόνον *ὅσοι ἔχουν ψευδώνυμο ἐγκεκριμένο γιὰ τὸ 1931* (καὶ ὅσοι ἐννοεῖται, θὰ πάρουν τώρα). Οἱ χωρὶς ψευδώνυμο συνδρομηταὶ καὶ τὰ χωρὶς ψευδώνυμο ἀδέλφια των θὰ πληρώσουν *τρεῖς δραχμὲς* γιὰ κάθε Διαγωνισμὸ στὸν ὁποῖον θἀπαντήσουν. Οἱ δὲ ἀγορασταὶ *δρ. πέντε.*

Κάθε χειρόγραφο πρέπει νὰ ἐπιγράφεται: «Ἀπάντησις στὸν δεῖνα Διαγωνισμό». Καὶ κοντὰ στὄνομα καὶ τὸ ψευδώνυμο, *πρέπει νὰ σημειώνεται κι' ἡ ἡλικία,* γιατὶ οἱ διαγωνιζόμενοι θὰ διαιρεθοῦν σὲ δυὸ τάξεις (15 ἐτῶν καὶ ἄνω, 14 καὶ κάτω) καὶ εἶναι ἄδικο νὰ κατατάσεται ἕνας μικρὸς στὴ Μεγάλη Τάξη, ἐπειδὴ ξέχασε νὰ σημειώσῃ τὴν ἡλικία του.

Κάθε ἀπάντηση πρέπει νὰ εἶναι γραμμένη *χωριστά,* μόνη τῆς. Μποροῦν ὅμως νὰ σταλοῦν κι' ὅλες μαζί, ἢ μιὰς καὶ μισές, ἢ μιὰ-μιά, ὅπως θέλει κι' ὅπως εὐκολύνεται ὁ διαγωνιζόμενος.

Ἡ προθεσμία εἶναι ἡ ἴδια γιὰ ὅλους: *Ὡς τὶς 15 Ὀκτωβρίου 1931.* (Σᾶς δίνω, βλέπετε, καιρὸ κι' ἕνα μῆνα ἀκόμα μετὰ τὶς διακοπὲς καὶ τὸ ἄνοιγμα τῶν σχολείων. Γιατὶ ξέρω ὅτι μερικοί, τώρα τὸ καλοκαίρι, καὶ μάλιστα στὴν ἐξοχή, ταμπελιάζουν ὁλωςδιόλου, καὶ δὲν προκόβουν πάλι παρὰ ὅταν γυρίσουν στὴν πόλη κι' ἀρχίσουν τὰ μαθήματα).

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 23 Ἰουλίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δὲν παραλαμβάνω γράμματα μὲ ἀνεπαρκὲς γραμματόσημο,γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληρώσω. Ζωγίζετέ τα καὶ βάζετε τὸ γραμματόσημο σωστό. — Δὲν ἀπαντῶ σὲ κανένα, ὅταν μὲ ρωτᾷ γιὰ πράμματα ποὺ τὰ ἔχει ὁ Ὀδηγὸς τοῦ Συνδρομητοῦ. Τιμᾶται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6, καὶ πρέπει νὰ τὸν προμηθευθῇ ὅποιος θέλει νὰ λαβαίνῃ μέρος στὴν κίνηση.

Οἱ φίλοι μου μοῦ γράφουν μ' ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὰ νέα μου μυθιστορήματα. Φυσικά, ὁ Ντωντὲ διαδέχτηκε τὸ Ντίκενς κι' ὁ Κεραυὸ τὸν Ζανσὲλ. Τί ὄμορφο τὸ «Παλιὸ Καράβι», τί ὄμορφη καὶ ἡ «Μικρὴ Ἀγνωστη»! Μὰ καὶ τὰ μικρὰ θἆναι, ὁπωθέτω, ἐνθουσιασμένα μὲ τὸν Καγελλὴ τους . .

Καθὼς σᾶς εἶπα, μετὰ τὴ σημερινὴ προκήρυξη ἕξῃ ἐκτάκτων Διαγωνισμῶν γιὰ τὸ καλοκαίρι—καὶ δὲν ἔχετε παράπονο!—στὸ ἐρχόμενο,ἐλπίζω, θὰ δημοσιευθοῦν τἀποτελέσματα τοῦ Διαγωνισμοῦ Ζωγραφικῆς, καὶ κατόπι τοῦ Διαγωνισμοῦ Ποιήματος. Ἀργότερα θἄχουμε τὸ Πέντα-βέλο. Ἀλλὰ θὰ προηγηθῇ ἡ Κυριακή.

Βγήκε κι' ὁ 8ος τόμος τῆς «Παιδικῆς Βιβλιοθήκης» Ἐλευθερουδάκη, γιὰ τὴν ὁποία σᾶς μίλησα τἰς προάλλες. Περιέχει τὸ «Θαυμάσιο Ταξίδι» τῆς Σέλμας Λάγκερλεφ, τὸ ὡραῖο ἐκεῖνο σουηδικὸ μυθιστόρημα ποὺ τρόπερσυ τὸ δημοσίευσα κι' ἐγώ. Σχολίζεται μὲ τἰς ἴδιες εἰκόνες κι' εἶναι πραγματικῶς ἕνα καλλιτεχνικότατο βιβλίο.

Ἐβιάβασα τὰ ποιήματά σου, *Σαρδανάπαλε.* Τὸ ἑλληνικό μοῦ ἄρεσε πολύ. Ἡ στιχουργία μόνο χωλαίνει. Ὅσο γιὰ τὸ γαλλικό, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸ κρίνῃ παρὰ ἕνας Γάλλος. Γιατὶ ὅσο κι' ἂν ξέρῃ κανεὶς μιὰ ξένη γλῶσσα, οἱ λογοτεχνικὲς λεπτότητες, πολὺ ἢ λίγο, τοῦ διαφεύγουν.

Δέν πειράζει, *Σεμέλη*, φτάνει νὰ μοῦ γράψῃς τώρα πιὸ συχνά. Σὲ συγχαίρω γιὰ τὸν προβιβασμό σου στὴν Γ' τοῦ Γυμνασίου καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ βαθμός σου θὰ εἶναι ἐκανοποιητικός.

Μῦρον τῆς Ἄνδρου, ἀπὸ τοὺς διάφορους αὐτοὺς θρύλους γιὰ τὸν ἄτυχο Λουδοβίκο ΙΖ', τὸ πιθανώτερο εἶναι πὼς τὸ πηράτε. Δὲν πέθανα στὴ φυλακή του. Ὁ Chef τῶν «Ρητῶν» εἶναι ὁ γνωστότατός σας συνεργάτης *μου* κ. *Πανάγ. Σαφερλῆς.* Μάρεσε ἡ ἰδέα σου ὅτι «ἂν ἀφήσουμε τοὺς ρωμαντισμοὺς κατὰ μέρος, τὸ Νέο Ἡμερολόγιο θὰ εὐεργετήσῃ πολὺ τὴν ἀνθρωπότητα». Στοὺς γονεῖς, κατὰ τὴ γνώμη μου, τὰ Ἑλληνόπουλα πρέπει νὰ μιλοῦν στὸν ἑνικό.

Δροσοστάλαχτη, σὲ συγχαίρω γιὰ τὸ δέκα. Ὤ, τὸ ξέρω καλὰ πὼς σ' ὅλα τὰ σχολεῖα τὰ διαπλασόπουλα τὸ δείχνουν. Σύντομα θὰ δημοσιεύσω τὴ φωτογραφία.

Κι' ἐγώ, *Ἀγρονοκόριτσο,* εἶμαι εὐχαριστημένη μὲ τὸ λίαν καλῶς ποὺ ἐπῆρες. Ναί, ἀφοῦ ἡ κλίση σου εἶν' αὐτή, κι' ὅλοι σὲ προτρέπουν, γιατὶ νὰ μὴ σπουδάσῃς νομικά; Εἶναι μιὰ ἐπιστήμη ποὺ πολλὰ στάδια ἀνοίγει.

Σύμφωνοι, *Ἠλιογέννητη*: ἀφοῦ σοῦ ἐδημοσιεύθη ὁ «Περίπατος», θὰ λάβῃ ὀπ' ὄψει μου καὶ τὸ ἄλλο, μὲ τὴ σειρά του, ἐννοεῖται. Ἀπ' αὐτὴ τὴν "Ασκηση, τὸν ἀστρονόμο δὲν τὸν βρῆκες, γιατὶ ὑπάρχει κι' ἄλλος ποὺ ἀρχίζει ἔτσι, μολονότι αὐτὸς ἦταν καὶ φιλόσοφος καί, νομίζω, ποιητής. Τὸ πουλὶ τὸ βρῆκες. Δέν διεβίβασα τἰς εὐχαριστίες σου στὸ *Κρινάκι* καὶ στὴ *Νέαν Ἑλλάδα* γιὰ τὰ συγχαρητήριά τους;

Πολυβότη, εὐχαρίστησε τὸν καθηγητή σου, τὸν παλιό μου φίλο, γιὰ τὰ καλὰ λόγια ποὺ σοῦ εἶπε γιὰ μένα καὶ δός του τοὺς χαιρετισμούς μου. Ἐπίσης στὸν καλό σου πατέρα ποὺ τόσο μάγαπᾷ. Διαβίβαζω τὰ συγχαρήριά σου στὴν *Πάνθεια* Ἀβραδάτου γιὰ τὸν «Ὕμνο στὰ Ἀωβκκάνησα» ποὺ σᾶς ἔδωσε «λίγες ἐλπίδες ἔστω κι' ἀνέλπιστες» . . . Γιὰ τὸ ξεσπάθωμα εὐχαριστῶ πολύ.

"Οχι τόση *ἀπαισιοδοξία, Εὔα!* Δὲν πιστεύω νὰ μὴν ὑπάρχῃ πιὰ χαρὰ ἀφοῦ κλείσῃ «ἡ πύλη τοῦ παραδείσου τῆς παιδικῆς ἡλικίας». Ἴσως ἡ κατοπινὴ χαρὰ εἶναι ἀλλοιώτικη,—ὅπως εἶναι ἀλλοιώτικος κι' ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν εἶναι πιὰ παιδί—ὑπάρχει ὅμως. Καὶ τὴν αἰσθάνουντάι συχνὰ κι' ἐκεῖνοι ἀκόμα ποὺ ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξή της. Τί τὰ θέλεις! Κατάθεβα ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ χαρά. Ἀλλοιώτικα δὲν θὰ ζούσαμε. Κι' ἡ σοφία τοῦ λαοῦ λέει: «Καὶ μὲ τὰ τόσα βάσανα, πάλι ἡ ζωὴ γλυκειὰ 'ναι!»

Δὲν πειράζει, *Ἐλπίζουσα Νεότης.* Τὰ φαντάζομαι ὅλ' αὐτὰ κι' εἶμαι πάντα ἐπιεικὴς στὰ παιδιά μου. Χαίρω ποὺ οἱ ἐξετάσεις πῆγαν τόσο καλὰ καὶ ποὺ θὰ λαβαίνῃς τώρα μέρος καὶ στὴν κίνησή μου. Νά, εὐθὺς-εὐθὺς ἔχεις νἀπαντήσῃς σ' ἕξῃ Διαγωνισμούς.

Στὴν ὑγεία τοῦ κανεὶς τὰ θυσιάζει ὅλα, *Χρυσόνειρο.* Δέν πειράζει λοιπὸν ποὺ σοῦκοφαν τὰ μαλλιά, φτάνει ποὺ ἔγινες καλά· καὶ τὰ μαλλιὰ σὲ λίγο θὰ ξαναγίνουν. Γιὰ τὸ ἄλλο, νομίζω πὼς εἶναι νωρὶς ἀκόμη. Κάνε δυὸ-τρία χρόνια τὴν προπόνησή σου σὲ μένα, καὶ κατόπι βλέπουμε. Μὴ πρόωρες φιλοδοξίες!..

Σὲ συγχαίρω, *Νυχτοπούλι,* γιὰ τὸν προβιβασμό. Πολὺ μ' εὐχαριστησε τὸ γράμμα σου. Ὡραία κι' ἡ ἰδέα αὐτοῦ τοῦ Διαγωνισμοῦ μὲ τἰς ἀνανατωμένες εἰκόνες καὶ κάποτε θὰ τὴ χρησιμοποιήσω. Γιὰ τὰ κομμάτια τῆς Σελίδος εἴδες ὅτι τώρα πῆρα ἄλλα μέτρα.

Θερινὴ Αὐγή, εἶσαι ἀξιέπαινη ποὺ δὲν ἔχασες τὸ θάρρος σου. Φυσικά, δὲν ἐβιάβασα τὸ νέο σου κομμάτι, ἀλλ' ἀφοῦ ἔβαλες τὰ δυνατά σου, πάντα θὰ εἶναι καλύτερο. Ναί, τὸ ἀνακάτωμα αὐτὸ τῶν γλωσσῶν ποὺ κάνεις, τὸ βλέπω καὶ στὸ γράμμα σου. Μὰ γιατί; Τόσο δύσκολο εἶναι νὰ μεταφράζῃς τἰς λέξεις καὶ τἰς φράσεις τῆς καθαρεύουσας, ὅταν σοῦ ἔρχουνται στὴν ἄκρη τῆς πένας; Λίγη προσοχὴ χρειάζεται. Γιὰ τὸ ἄριστα σὲ συγχαίρω.

Ἀλήθεια, *Νάδια,* τὸ γράμμα σου αὐτὸ μοῦ ἔφερε τὴ δροσιὰ τοῦ μπάτη καὶ τὴν εὐωδία τῆς θάλασσας . . . Θὰ πῶ τῆς *Μπουμπουλίνας* ὅτι δὲν μπόρεσες νὰ τῆς ἀπαντήσῃς γιατὶ δὲν σοῦ ἔδωσε τὴ διεύθυνσή της· (βλέπετε λοιπὸν γιατί, καμμιὰ φορά, σᾶς καθυστεροῦν, σεῖς ποὺ παραπονιέστε; . .) Σοῦ ἔστειλα δέκα τετράδια.

Καλὸ ταξίδι, *Ξανθούλα!* Καὶ τώρα περιμένω τἰς ἐντυπώσεις σου, ἂν καὶ φαντάζομαι τὴ χαρὰ σου ποὺ θὰ ξαναΐδῇς τὴν *Πυθία* καὶ τὴ *Ρωμαντικὴ Βοσκοπούλα* . . . Ἔβαλα τὸ ψευδώνυμό σου στἰς ἀπαντήσεις σου στὸ Πένταλλο. Μπράβο γιὰ τὸ 9 1/11! Τί γεμᾶτος βαθμός!..

Χαίρω πολύ. *Φάουστ,* ποὺ ἀποφάσισες νὰ μπῇς στὴν κίνησή μου. Καὶ θὰ ἐικριθῇς, ἀφοῦ μὲ ξέρεις τόσον καιρὸ κι' ἔχεις διαβάσει τόσους παλιοὺς μου τόμους. Μιὰ πέτρα, βλέπεις, εἶναι κι' αὐτό. Σοῦ ἔστειλα χαρτὶ γιὰ τἰς λύσεις σου. Κι' ἐμπρός!

Χαριτωμένο τὸ γράμμα σου, *Ἐλπίζουσα Ἑλλάς!* Γέλασα πολὺ μὲ τὰ περίφημα φαγιὰ ποὺ τοὺς κάνεις στὸ σπίτι, τώρα ποὺ λείπει ἡ μαμμὰ καὶ εἶσαι «μοναχονοικοκυρά». Ἀλλὰ ἔτσι, παιδί μου, θὰ μάθῃς καὶ θὰ συνειθίσῃς. Ἡ ἀνάγκη εἶναι τὸ καλύτερο σχολεῖο, γιατὶ στὴν ἀνάγκη τὰ κάνει κανεὶς ὅλα, ξέρει-δὲν ξέρει . . . Σοῦ ἔστειλα χαρτὶ τῶν λύσεων καὶ Μ. Μυστικά.

Ναί, *Χωρὶς Φτερά,* ἐλπίδα πρέπει νἄχῃς κι' ὑπομονή. Κι' ἐγὼ πιστεύω πὼς θἀρθῇ κάποτε αὐτὸς ὁ κάποιος ποὺ θὰ σοῦ βγάλῃ τἰς ἀλυσίδες καὶ θὰ σὲ κάνῃ νὰ τρέχῃς καὶ νὰ πηδᾷς. Ἔπειτα τί νομίζεις; ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τἰς ἀλυσίδες τους, κι' ὅλοι ὑπομένουν κι' ἐλπίζουν.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι, *Καυκασιανὴ Κόρη,* ὅτι δημοσιεύω πάντα ἐκλεκτὰ μυθιστορήματα. Ὅτι τὸ ἕνα μπορεῖ νἀρέσῃ περισσότερο σ' αὐτόν, καὶ τἄλλο περισσότερο σ' ἐκεῖνον, δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία. Οἱ παλιοί μου συνδρομηταὶ π : χ: ἀρέσουν ἐκεῖνα ποὺ διάβασαν ὅταν ἦταν παιδιά. Ἔτσι μεθαύριο καὶ σᾶς θἀρέσουν περισσότερο αὐτὰ ποὺ διαβάζετε τώρα.

Φεμινίστρια, αὐτό, καθὼς θὰ εἴδες, σοῦ ἐνέκρινα. Τὸ μεγάλο σου γράμμα ὄχι μόνο δὲν μὲ ζάλισε, παρὰ καὶ μ' εὐχαρίστησε πολύ, γιατὶ μ' ἔκαμε νὰ σὲ γνωρίσω. Χαίρω γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις καὶ περιμένω νὰ μοῦ γράψῃς κι' ἄλλα.

Θυμωμένη δὲν ἤμουν ποτέ, *Καμέλια,* μὰ καὶ νὰ ἤμουν, θὰ ξεθυμώνα μὲ τὰ 10 ποὺ πήρατε, καὶ σὺ καὶ τὸ *Λουλούδι.* Ἂν καὶ ἀργά, συλλυποῦμαι γιὰ τὸ θάνατο τῆς γιαγιᾶς. Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ μὲ ποιές Διαπλασοπούλες γάλληλογραφήσης. Βάλε μιὰ Μικρὴ Ἀγγελία ὅτι ζητεῖς ἀλληλογραφία μὲ κορίτσια κάτω τῶν 12 ἐτῶν.

Μπράβο, *Μπουμπουλίνα,* ποὺ προβιβάστηκες μὲ ἐννέα! Εὐχαριστῶ ποὺ δὲν πτοεῖς νὰ μὲ σοσταίνῃς. Μ' ἀλήθεια δὲν ξέρεις ἀκόμα τί θὰ πῇ Εὔσημο; Καὶ δὲν βλέπεις στ' Ἀποτελέσματα τῶν Διαγωνισμῶν, ὅπου κανθένας παίρνει τόσα Εὔσημα, ὅσα ἄξιζες ἡ ἀπάντησή του; Φυσικὰ λοιπόν; στὸ τέλος τοῦ χρόνου, ἄλλος θἄχῃ λιγώτερα κι' ἄλλος περισσότερα. Θὰ πῶ στὸ *Πούσουλο* ὅτι δὲν ἔλαβες τετραδιό του· ἀλλὰ μήπως ξέχασες καὶ σ' αὐτὸ νὰ δώσῃς διεύθυνση;

Τελείωσε ὁ χῶρος κι' ἀκόμα μὲ περιμένουν ἕνα πλῆθος γράμματα... *'Αταβύριε, Ντίνε Αὐγερίτη, "Ονειρον Δόξης, Δοξασμένο Τριπολιτσωτάκι, 'Ατθίς,Νάρκισσε,Εὐαίσθητη Καρδούλα, Τριανταφυλλένια, 'Ιώ

περισσότερη ἀκριβολογία, μεγαλύτερη λιτότητα.—Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ ποὺ δημοσιεύονται, σήμερα, ἔχω *ἐγκρίνει* γιὰ ἑπόμενα φυλλάδια: «Θεία Τασία» (Α' καὶ Β') τῆς *Μιμόζας*, καὶ «Στὸν Ἥλιο» ποίημα τοῦ *Νικηφόρου Οὐρανοῦ*. Ἄλλα δὲν ἐδιάβασα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα. δρ. 10. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ἂς τὴν 30 Νοεμβρίου 1931 Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α, ἀνήκουν σὲ ἀγόρια καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Νηρηΐς, κ. (ΑΧ). Γλυκόνειρο, ἀ. (!!;;!!). Παλικαράκι, ἀ. (ΕΓ). Βάτραχος Νο 23, κ. (Συλ. Βατράχ.). Βάτραχος Νο 24, ἀ.(Συλ. Βατράχ.) Πληγωμένος Ἀετός, ἀ. (ΠΙ). Παλιάτσος Νο 5, ἀ. (Συλ. Παλιάτσων). Παλιάτσος Νο 4, κ. (Συλ. Π.) Παλιάτσος Νο 3, ἀ. (Συλ. Π.). Παλιάτσος Νο 1, κ. (Συλ. Π.). Παλιάτσος Νο 2, ἀ. (Συλ. Π.), Μικρούλα, κ. (ΡΣ).

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Ἐκάβη, κ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Τρία* τῆς «Τόμπολας» (δέχομαι τὶς ἐξηγήσεις σου· καὶ νὰ ξέρῃς ὅτι αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμιὰ σημασία, γιατὶ ἐγὼ τὸ ἴδιο σᾶς ἀγαπῶ ὅλους· λοιπὸν ἐξακολούθει· ἔλαβα τὸ κάδρο κι' εὐχαριστῶ·) *Τρελλὸν Βιολιστὴν* (χαίρω πολὺ ποὺ θὰ μοῦ γράψῃς τώρα τακτικά. ἀλλὰ γιατὶ μοῦ στέλνεις Ἀσκήσεις παρὰ τοὺς ὅρους; κι' ἡ προθεσμία πέρασε, ἀλλὰ κι' ἡ Συλλογὴ πρέπει νὰχῃ τοὐλάχιστο δεκαπέντε·) *Δυσεύρετην Χαρὰν* (ὡραῖο αὐτὸ τὸ γράμμα ποὺ μοῦ περιγράφεις τὸ γυρισμό σου στὴν πατρίδα· τὸ βιβλίο αὐτὸ δὲν μοῦ εἶναι τόσο εὔκολο νὰ τὸ βρῶ· στὰ βιβλιοπωλεῖα ποὺ ρώτησα δὲν τὸ ἔχουν·) *Γκαργκόηλ* (σὲ συγχαίρω ποὺ εἶσαι μέσα στοὺς 4 ἀριστεύσαντας· στὶς λύσεις, τόσο μικρὴ διαφορὰ — Τέραξ-Κόραξ—δὲν πειράζει·) *Βάσιγκτων* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα· θὰ πῶ στὸ *Π. Δοξάρι* ὅτι τετράδιό του δὲν ἔλαβες·) *Σημαίαν τῆς Λευτεριᾶς* (ἔχω ὑπ' ὄψει μου αὐτὰ τὰ δυὸ μυθιστορήματα καὶ κάποτε θὰ τὰ δημοσιεύσω· εὐχαριστῶ πολύ·) *Ἰωάννην Τσατσόμοιρον* (ἔχει καλῶς·) *Εὔαν Ἀδὰμ* (ἔστειλα· περιμένω·) *Νιότης Ἀδάμαν* (περίεργο μοῦ φαίνεται! ἔπρεπε νὰ διαμαρτυρηθῇς ἀμέσως ὅτι τέτοιο διήγημα δὲν ἔστειλες καὶ ὅτι κάποιος ἄλλος, γιὰ νὰ σοῦ κάμῃ κακό, ἀντέγραψε τὸ ξένο πρᾶγμα καὶ μοῦ τὸ ἔστειλε μὲ τὸ ψευδώνυμό σου!!! τώρα τί νὰ πῶ;) *Ἀρὴν* (ἄ, ὄχι, ξαναδημοσιευμένο δὲν ἐπιτρέπεται· ἔστειλα· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια καὶ περιμένω νὰ μοῦ ξαναγράψῃς, ὄχι μετὰ 4 μῆνες πάλι!) *Βάτραχον Νο 4* (ὁ Α. γράφτηκε· τὰ ψευδώνυμα δὲν εἶναι σωστά· χαίρω πολὺ γιὰ τὴ διάκρισή τῶν Διαπλασόπουλων· τὸ γατάκι τί κάνει; ἡ Χιονία ἀνησυχεῖ· ἦταν φρόνιμο στὸ ταξίδι;) *Ρόδην Οὐράνην* (10 δρ. δὲν ὑπῆρχαν μέσα στὸ γράμμα σου κι' ὁ φάκελλος ἦταν παραβιασμένος· στάλλα θὰ σοῦ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο·) *Πεταχτὴν Κουκλίτσαν, Νέστορα, Παυλίδην* κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν *22 Ἰουλίου*, στὸ ἐρχόμενο.

Πῶς θὰ περάσετε πιὸ εὐχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι ἁπλούστατο: Θὰ προμηθευθῆτε ὅσους περισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

καὶ θὰ τοὺς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στὴν ἐξοχή, ὅπου θὰ πᾶτε, — ἀλλὰ κι' ὅπου θὰ μείνετε, — γιὰ νὰ περάσετε τὶς Διακοπές.

Κι' ἕνας μόνος Τόμος τῆς Β' Περιόδου, ἀρκεῖ, μὲ τὶς 400 του σελίδες, μὲ τὰ τρία ἢ τέσσερα μυθιστορήματά του καὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα ποὺ περιέχει. Ἂν πάρετε μάλιστα τὸν **Τόμο τοῦ 1929 ἢ τοῦ 1930,** ποὺ ἔχει 600 σελίδες ὁ καθένας καὶ 14 μυθιστορήματα οἱ δυὸ μαζί, τί ἄλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῆτε τον καὶ κάμετε ἐγκαίρως τὴν προμήθειά σας, ἂν θέλετε νὰ περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 255ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέχρι τῆς 25 Σεπτεμβρίου.

483. Λεξίγριφος

Κερασφόρου κλητική,
Κάποιου ρήτορα πατέρας,
Ἵππο κάνουν εὐγενῆ
Καὶ νοημοσύνης τέρας.

Δίκ Σὰνδ

484. Συλλαβόγριφος

Δυὸ μόνο ἀπὸ τὰ σύμφωνα
Πρόσεξε μὴν ἑνώσῃς
Γιατὶ θὰ μετανοιώσῃς:
Χωρὶς νὰ κάμῃς ἔγκλημα,
Θὰ πάρῃς τιμωρία
Δὲ θάτανε μωρία;

Λυσέχαρτο

485. Στοιχειόγριφος

Σ' ἀριθμητικὸ ἕνα γράμμα
Μόνο ἀρκεῖ νὰ παρενθέσῃς
Κάποια πόλη ἀρχαία — τί θάμμα!—
Ἑκουσιὴ νὰποτελέσῃς.

Ἀζώηρος

486. Αἴνιγμα

Γνωστὲς πολὺ καὶ φοβερὲς
Οἱ τρεῖς αὐτὲς προθέσεις:
Ἀνὰ — παρὰ — διά...
Κι' ὅμως τὸ ἴδιο γίνεται
Δυὸ μόνο ἂν παραθέσῃς:
Τὴν τρίτη κι' ἄλλη μιά.

Εὐστράτιος Παξινὸς

487. Παραλληλόγραμμον

* * * Ν Νὰ τεθοῦν εἰς
Η * * * τὴν θέσιν τῶν νά-
* * * Σ στερίσκων γράμ-
Η * * * ματα ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἐννέα λέξεις, τέσσαρες ὁριζοντίως καὶ πέντε κατέτως.

Φαρακὼ

488. Κρυπτογραφικὸν

123456758	=Ἀρχ. φιλόσοφος
267758	=Ἀρχ. βασιλεὺς
317168	=Κληρικὸς
4753858	=Ἀρχ. βασιλεὺς
5671358	=Ἄνεμος
621758	=Μέρος τοῦ ἄνθους
76258	=Καθαρίζεται
84356758	=Ζῶον

Μόρεν τῆς Ἄνδρου

489. Συλλαβοπαίγνιον

Νὰ εὑρεθοῦν αἱ κάτωθι ζητούμεναι λέξεις, νάφαιρεθῇ μία οἱαδήποτε συλλαβὴ ἑκάστης καὶ νὰ συναρμολογηθοῦν αἱ λοιπαὶ—κατὰ σειρὰν πάντοτε—εἰς δύο λέξεις ἀποτελούσας ρητὸν τοῦ Εὐαγγελίου:

Κοινότατον ἐπίθετον — μουσικὸν ὄργανον — μηδένα πρὸ τούτου μακάριζε — εἶδος ἀθλητοῦ— κατοικίδιον ζῶον — ἀντωνυμία κατ' αἰτιατικὴν τοῦ πληθυντικοῦ.

Ρασπουτίν

490. Φωνηεντόλιπον

ν - δν - κμς - λῦς - δν - μθνς

Μυροβόλος Ἄνδρος

491. Γρῖφος

α α
α α α α νοῦν
κι' κα
α α α α νοῦν
α α
Ἀρχοντοπούλο

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλ. 18

251. Σαλαμίς (σάλα, μίς.) — 252. Ρῆνος-Τῆνος.—253. Ἀργὸς —Ἄργος.—254. Ἥρα(ς)—Ἄρης. 255. ΤΙΒΕΡΙΣ 256. ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΝ(ἔτος, Λίνος, σῖτος, τόνος, ἶβις, Νῖνος, ὅλβος.) — 257-261, Διὰ τοῦ ΠΟΥ: *ὕπουλος, παπποῦς, πουλάρι, ἀπουσία, Ἀπουλία.* — 262 ΗΣΑΪΑΣ (ΘΗβαι, ἄΣμα, ΧΑνία, ΜΙνως, ΛΑρισσα, ἀΣτήρ). —263-268. Τὸ πτερωτὸν εἶναι τὸ Ι: Ἴβυκος, Σίφνος, ἔχιδνα, Λυσίας, Ἀκακία, οἰονεί. — 269. Κοντὸς ψαλμὸς ἁλληλούϊα.—270. *Ἐξ ἰδίων τὰ ἄλλότρια* (ἔξι δι' ὧν, τά, ἄλλο τρία).

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα λεπτὰ 70 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1 Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 3. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

/ ΑΑ'—505 /

Γλυκοχάραμα, Πονεμένη Καρδιά, Ἀς ξέρω· εἶστε οἱ Δ. Κ. καὶ Ι. Χ.

Βασιλεὺς τῆς Ἐρήμου

/ ΑΑ'—506 /

ΔΑΚΡΥ ΤΗΣ ΜΟΝΑΞΙΑΣ, δόστε μου διεύθυνση.

ΝΕΛΛΗ

/ ΑΑ'—507 /

ΑΛΑΝΙΑΡΑ, δέξου τὰ θερμά μου συγχαρητήρια γιὰ τὸν προσδιασμό σου.

Σαπουνόφουσκα, Ὑφιπύλη, Φαίθουσα, κλπ. Διαπλασόπουλα ὅσα εἴχατε τὴν εὐγενῆ καλωσύνη νὰ μὲ ψηφίσετε, σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς.

Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιὰ

/ ΑΑ'—508 /

Ἀνταλλάσσω φωτογραφίες τοῦ καθημερινοῦ μας βίου καὶ τοπεῖα παλεῶν. Χρῖστον Μουτσόπουλον, Κυπαρισσίαν. ΑΝΘΙΣΜΕΝΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ

/ ΑΑ' 509 /

Εὐγενικὰ Διαπλασόπουλα-ες, ἕνα σας τετραδιάκι θὰ μοῦφερνε ἀνείπωτη χαρά. Νὰ περιμένω; Δ/σις: Μαρίαν Δήμαινη, Ἰστιαίαν (Εὔβοίας). **Ὠκεανίς**

/ ΑΑ'—510 /

Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ «Δελτίου Γραμματοσημοφίλων» καὶ ἀποστέλλεται δωρεὰν εἰς πάντα αἰτοῦντα. Α. Κωνσταντίνου, Γραμματοθυρὶς 25, Θεσσαλονίκη.

/ ΑΑ'—511 /

Ἀλληλογραφῶ μὲ Διαπλασόπουλα ἀνάτων 18 ἐτῶν. Νάρκισσε, Δικηγορίνα, Ἐρείκη, δέχεστε; Πίκμαν, νὰ περιμένω ἀκόμα; «Βάτραχοι», μὲ δέχεστε στὸ Σύλλογο; Δ/σις μοῦ: Νίκα, Χατζηκώστα 6, Ἀθήνας, γιὰ τί: **Μυρέττα**

/ ΑΑ'—512 /

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μὲ Διαπλασόπουλα καὶ Διαπλασοπούλες ἀπὸ 10—14 χρονῶν. Δ/σις: Βεατρίκην Ἀγγελούδη, Ταχυδρ. Κιέ, 27, Λεμεσὸν Κύπρου, διά: **Πεταχτὴ Κεὐκλίτσα**

/ ΑΑ'—513 /

«Βάτραχοι», ἕνα σας τετραδιάκι θὰ μᾶς χάριζε στιγμὲς ἄμετρης εὐχαρίστησης. Γράψτε ὅλοι: T. Papazoglou, Umit Sokak No 16, Heybeliada (Turquie).

Σορέλλα ντ' Ὄζια, Πόνου Δάκρυ

/ ΑΑ'—514 /

Η «ΤΟΜΠΟΛΑ», νομίζοντας ὅτι ἀκόμη δὲν εἶναι ἄξια νὰ πάρῃ τὸν τίτλο τοῦ Βασιλιᾶ τῶν Συλλόγων, ὑποστηρίζει θερμὰ τὴν ἀγαπητὴ «ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» στὸ Διαγωνισμὸ τοῦ Μπετόβεν ποὺ τὸν συγχαίρει γιὰ τὴν ὡραία του ἰδέα. Παρακολεῖ κάθε Διαπλασόπουλο-α ποὺθέλει νὰ τὴν ψηφίσῃ, νὰ χαρίσῃ τὴν ψῆφο του στὴ Δ. Δ.

/ ΑΑ'—515 /

Θερμὰ εὐχαριστῶ ὅσους μοῦ ἔστειλαν τετραδιάκια. Περιμένω ἀκόμα. Γραφῆτε ὅλοι στοὺς «Βατράχους». Σύλλογος σοβαρός, μέλη ἐκλεκτά. **Βάτραχος 17**

/ ΑΑ'—516 /

ΧΡΥΣΟΝΕΙΡΟ, θὰ γνωρισθοῦμε μόλις γυρίσω ἀπ' τὴν ἐξοχή. Ἐγὼ ἤπιος σὲ γνωρίζω. **ΠΑΛΛΗΝΑ ΑΘΗΝΑ**

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, ὅταν λήγῃ ἡ συνδρομή των, νὰ τὴν ἀνανεώνουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ ὑποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἔξοδον νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαιτέρως. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωση τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρῶτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ